

Strategisk plan 2025-2027

Kommunfullmäktige 2024-06-17 § 95

Innehållsförteckning

Ks ordförande har ordet	3
Strategiska planens roll	4
grund	6
Förutsättningar för det goda välfärdssamhället	7
Utvecklingsområden och mål för verksamheten	16
Uppdrag	23
Mål för ekonomin	24
Mål för bolag och stiftelsen	26
Ekonomin	29
Särskilda uppföljningar	46
Planerings- och beslutsunderlag	47

Ks ordförande har ordet

På väg framåt

Det har sagts många gånger och i flera olika sammanhang under de senaste åren och det för-tjänar att upprepas: den händelseutveckling som har påbörjats i hela vår fina kommun saknar motstycke under de senaste 100 åren. Bodens kommun, tillsammans med flera andra kom-muner i norra Sverige, befinner sig mitt i den pågående gröna samhällsomvandlingen. Vi är aktivt med och bygger en mer hållbar och spännande framtid. Flera stora projekt har redan påbörjats. Den nya väg- och järnvägssträckningen tar sig allt närmare Boden Industrial Park. Stålverkets stomme reser sig allt mer.

Tillväxten innebär en förväntad påfrestning både på vår organisation och vår ekonomi. För att möta den pågående expansion har kommunen och den kommunala bolagskoncernen en oerhört viktig roll som möjliggörare. Servicen och verksamheterna måste byggas upp för att räckta till för tusentals fler bodensare. Samtidigt för de närmaste åren med sig omfattande be-hov av satsningar och investeringar i anläggningar och infrastruktur i hela kommunen. Vi planerar för ny förskola, nytt demensboende och en kraftfull uppgradering av vårt renings-
verk.

Årets strategiska plan fortsätter på den linje som vi gemensamt har slagit an de senaste åren. Våra nyss nämnda satsningar måste finnas på plats när tillväxten sker. För att vi ska vara en attraktiv kommun både för befintliga och nya bodensare krävs det att vi upprätthåller en bred och god kommunal serviceverksamhet, med bra utbildning, kultur- och fritidsverksamhet, omsorg om barn och äldre, god kollektivtrafik och mycket annat. Detta samtidigt som kom-munen bidrar till att förverkliga möjligheter genom en ofta komplex samverkan med andra aktörer.

Liksom föregående år presenteras i den strategiska planen en budget som innehåller initiala underskott som en följd av våra satsningar. Det är samtidigt en fortsatt stram budget, som in-nebär behov av omprövningar och prioriteringar i de olika verksamheterna. Bedömningen är att detta är den handlingslinje som på bästa sätt lägger grunden för kommunens framtida ut-veckling.

I allt vi gör har vi nuvarande bodensare och även alla blivande bodensare som mottagare. In-riktningen sammanfattas i kommunens framtidsbild om det smarta mänskliga gröna och vis-ionen om Det Goda Livet i Bodens kommun. Syftet är att tillsammans bygga en grönare och mera hållbar framtid på det bästa sätt vi kan. Vi är inte framme vid målet ännu, men under de närmaste tre åren kommer stora steg att tas. Bodens kommun kommer att ha förändrats till att bli en modern och spännande industrikommun. Det innebär en helt ny utvecklingsresa, med stora möjligheter för framtiden. Tänk att vi alla får vara med i denna historiska tid!

Boden, juni 2024

Claes Nordmark
Kommunstyrelsens ordförande

Strategiska planens roll

Arbetet med strategiska planen utgår från riktlinjerna för styrning och uppföljning som kompletteras av ett antal kommunövergripande styrdokument. De innehåller till viss del verksamhetsmässiga mål som på olika sätt styr verksamheterna och är alla föremål för någon form av uppföljning.

Styrmodell

Bodens kommun tillämpar mål- och resultatstyrning i kombination med tillitsbaserad styrning. Syftet är att styra kommunens resurser så effektivt som möjligt för att ge mesta möjliga nytta för medborgarna. Den tillitsbaserade styrningen ger ett större handlingsutrymme för nämnderna och förvaltningarna att, utifrån det som är reglerat i lagar, föreskrifter och det som är beslutat av fullmäktige, anpassa hur man ska arbeta för att nå de politiskt uppsatta målen.

Den strategiska planen beskriver vilka utvecklingsområden och långsiktiga inriktningar som gäller för kommunen under innevarande mandatperiod. Dessa syftar till att förverkliga visionen och stödja den kommunala organisationen i dess utvecklingsarbete. Den strategiska planens ambitioner i visionen omsätts inför varje ny mandatperiod till politiska prioriteringar i form av mål inom utvecklingsområdena, som ska nås senast vid mandatperiodens slut. I verksamhetsplanerna fastställer sedan nämnderna hur den strategiska planen ska omsättas till konkret handlande i de kommunala verksamheterna, med hjälp av framgångsfaktorer. Därefter tar förvaltningarna fram och genomför aktiviteter kopplade till respektive framgångsfaktor.

Det smarta mänskliga gröna – tvärgående perspektiv

I styrmodellen finns ett tvärgående perspektiv som ska tas hänsyn till i arbetet med alla utvecklingsområden. Det smarta mänskliga gröna handlar om att sammantaget inkludera de tre hållbarhetsaspekterna ekologiskt, socialt och ekonomiskt i all verksamhet. Angreppssättet handlar om allt från att utveckla systemlösningar med ekologiska och ekonomiska värdekedjor till att stärka medborgares förutsättningar att göra socialt hållbara val i vardagen och till att möjliggöra hälsosamma val. Genom att kombinera det smarta gröna med närhetslivet skapas arenor och plattformar för interaktion mellan aktörer som blir avgörande för innovationskraft, men också för att skapa delaktighet.

Det smarta mänskliga gröna

- CIRKULARITET
 - Återbruk – Återanvändning – Avfall
 - Affärsmodeller – Produkter – Flöden
- SAMHÄLLE ANPASSAT TILL FÖRÄNDRAT KLIMAT
 - Samhällsplanering – Multifunktionella ytor
- SAMHÄLLE MED MINSKAD KLIMATPÅVERKAN
 - Byggnader – Infrastruktur – Fordon – Transporter
- BIOLOGISK MÅNGFALD
 - Variationer naturtyper – Ekosystem – Planer – Skötsel
- DIGITALISERADE TILLGÄNGLIGA (SAMHÄLLS) TJÄNSTER
 - Verktyg - beteenden – för det smarta mänskliga gröna

Hur kommunen arbetar med mål för god ekonomisk hushållning

De långsiktiga målen för en god ekonomisk hushållning finns i Riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Dessa ligger till grund för de kortsiktiga mål som fastställs i den strategiska planen. Kommunen och den kommunala koncernen ska ha en god ekonomisk hushållning både i ett finansiellt och i ett verksamhetsmässigt perspektiv. Det finansiella perspektivet anger de ekonomiska förutsättningarna eller ramarna för den verksamhet som kommunen bedriver. Verksamhetsperspektivet anger förmågan att bedriva en verksamhet som ständigt utvecklas utifrån omvärldens krav så att resurserna används till rätt saker och på ett ändamålsenligt sätt.

Det långsiktiga målet för god ekonomisk hushållning i det verksamhetsmässiga perspektivet är att, utifrån de utmaningar som kommunen står inför, kunna bedriva verksamheten med god kvalitet samt hög servicenivå och samtidigt ha en bra framförhållning i den fysiska planeringen. Kommunens kortsiktiga mål för till exempel samhällsutvecklingen samt förbättrad kvalitet på verksamheten och den service som tillhandahålls fastställs i strategisk plan. De kortsiktiga målen utgörs av ett antal av målen inom utvecklingsområdena som återfinns nedan.

Värdegrund

Vi som arbetar i Bodens kommun har **mod** och **kompetens**. **Tillsammans** skapar vi framtidens välfärdssamhälle.

Med vårt **värdskap** möter vi bodensarna i vardagen och här är alla välkomna.

Förutsättningar för det goda välfärdssamhället

I detta avsnitt beskrivs större risker/utmaningar och möjligheter som på olika sätt får eller kan få konsekvenser och därmed innebär viktiga förhållanden för Bodens kommun. Omvärldsanalysen ger en tydlig bild av vikten av att arbeta hållbart såväl socialt, ekologiskt som ekonomiskt. Detta arbete benämns ”Det smarta mänskliga gröna”.

Befolkningsutveckling och goda livsmiljöer

Försenad befolkningstillväxt påverkar samhällsbygget

Den förväntade befolkningstillväxten till 33 000 invånare är en helt avgörande förutsättning för att nå en hållbar ekonomi i balans då omfattande investeringar och satsningar görs i förväg för att överhuvudtaget möjliggöra inflyttning. Under kvartal fyra 2023 aviserades en försening av nytillkomna arbetsplatser i Boden, vilket kommer att resultera i förskjuten befolkningstillväxt. Detta medför att omprioriteringar behöver genomföras av både investeringar och verksamhet. Under åren fram till att etableringen är på plats råder det särskilt stor risk att befolkningsframskrivningen blir inaktuell på grund av förändringar i etableringens tidsplan eller andra faktorer. Förseningar eller påskyndande av etableringen skapar utmaningar i kommunens planering för bostäder, skolplatser, ett förändrat skatteunderlag, behov av vatten- och avlopp och andra typer av investeringar som måste vara på plats när invånarantalet ökar. Framskrivningarna för den äldre befolkningen är däremot mindre känslig för förändringar. Detta beror på inflyttning inom dessa grupper är relativt låg och tillväxten till stor del består av befolkning redan boende i kommunen som uppnår högre åldrar under framskrivningsperioden.

I likhet med andra kommuner står Boden inför demografiska utmaningar med väsentligt fler äldre invånare med ökade kostnader som följd. Den förväntade befolkningstillväxten medför att Boden inte har samma situation som landet i övrigt med minskade demografiska behov inom förskola och skola. En kontinuerlig anpassning av utbyggnadstakten och dimensionering kommer behövas för att undvika överkapacitet inom både förskola och skola.

Kraftigt utökat behov av bostäder kommande år

Den förväntade befolkningstillväxten i kommunen kräver betydande byggnation av nya bostäder. Enligt den senaste informationen om den kommande anställningstakten behövs uppskattningsvis 2 700 nya bostäder fram till år 2030. Från och med år 2025 förväntas bostadsbehovet att öka markant, vilket kommer att skapa ett högt tryck på bostadsmarknaden. I nuläget är antalet aktörer som bygger nya bostäder begränsat vilket kan leda till ett bostadsunderskott om inte fler byggprojekt påbörjas inom en snar framtid. Orsaken till att byggprojekt ställts in eller skjutits upp är höga räntor, inflation och en vikande konjunktur. Tillfälliga arbetstillfällen, under uppbyggnaden av stålverket, i behov av temporära boenden behöver på relativt kort sikt omvandlas till eller ersättas av permanenta bostäder för att undvika kostsamma och ohållbara ”fly-in, fly-out” lösningar.

Låg vakansgrad i hyresrätter

För att beräkna vakansgraden gällande hyresrätter i kommunen samlas information in från fastighetsägare. Undersökningen visar att vakansgraden har sjunkit det senaste decenniet och under ett antal år legat på en så låg nivå att den hämmar flexibiliteten på bostadsmarknaden i

kommunen. Tillgängligheten till hyresrätter är viktig i det avseende att den förenklar inflyttning till kommunen samt förbättrar möjligheterna för unga att skaffa en egen bostad och således bo kvar i kommunen.

För att öka flexibiliteten på bostadsmarknaden genomförs ett flertal projekt som syftar till att fler hyresrätter byggs. Med ökad aktivitet i näringslivet kommer hyresrätten bli ett viktigt verktyg för att säkerställa den omställning som pågår.

Jämlikhets- och jämställdhetsarbetet för ett attraktivt samhälle

Att hålla fokus på jämställdhets- och jämlikhetsarbetet är i detta skeende ett omfattande arbete som berör kommunens alla verksamheter. Det handlar sammantaget om att alla människor har samma värde och ska behandlas likvärdigt; oavsett kön, ålder, etnicitet, religion, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Uppenbar risk när diskriminerade strukturer kvarstår är att folkhälsan påverkas samt att medborgares olika möjligheter till att nyttja sin kapacitet och bidrag i samhället begränsas.

Genom kommunens satsning på områdesutveckling och uppföljning av Bodens socioekonomiska karta kan levnadsvillkoren följas. Sammantaget ger den utvecklade metodiken i planarbetet en flexibilitet och ger viktig information om vilka förutsättningar som behöver tillskapas för utveckling av bostadsområden och livsmiljöer. Mottagarkapaciteten när det gäller inflyttande och potentiella inflyttare behöver vidmakthållas, likaså arbetet med CEMR deklARATIONEN, förebyggande arbete mot diskriminering och samarbete med civilsamhället för inkludering och integration.

Gemensamt ägarskap för att skapa en kommun för alla

Arbetet för ett hållbart inkluderande Boden med människan i centrum kommer framgent att vara högst betydelsefullt och ställa krav på aktivt och utökat samarbete med aktörer både i och utanför den kommunala organisationen. Det gemensamma ägarskapet kommer då att utgöra drivkraft i att forma innovativa lösningar för medskapande i processer kopplat till den gröna omställningen. Fortsatt arbete behöver också adressera former för delaktighet kopplat till olika grupper av medborgare som ofta kan vara underrepresenterade. Ett brett utökat samarbete kommer att vara en nyckelfaktor för att kommunen ska vara attraktiv för befintliga och inflyttande bodensare, liksom tillskapandet av trygga och gemensamma mötesplatser. Lyckas kommunen inte bygga ett attraktivt samhälle finns, utöver kostnaden i medborgares lägre livskvalitet, även risker för kostsamma och ohållbara ”fly-in, fly-out”-scenarion, ökad personalomsättning och minskade skatteintäkter.

Stora investeringar ökar risken för välfärdsbrottslighet

En alltmer närvarande utmaning för den kommunala organisationen är välfärdsbrottslighet där en extern aktör, företag eller privatperson, otillbörligen utnyttjar offentliga medel för egen vinning. Det finns en stor spännvidd av denna typ av brottslighet och handlar bland annat om överutnyttjande och bedrägerier. Sveriges kommuner och regioner uppger att det finns risk för välfärdsbrott inom många av kommunens områden. Utgångspunkten är att det där det finns pengar och utbetalningar också finns välfärdsbrott. Kontrollsystem som inte fungerar och bristfälliga avtal ökar risken att kriminella utnyttjar välfärdssektorn för att komma åt offentliga medel. Arbetet med att förebygga välfärdsbrott blir därför en allt viktigare fråga och arbetet behöver ske systematiskt. Ekobrottsmyndigheten varnar också för att de stora investeringarna som genomförs i norra Sverige riskerar att attrahera oseriösa aktörer.

Samverkan mellan flera aktörer i ett nätverk för norra Sverige är en av de åtgärder som genomförs. I övrigt har ett systemstöd upphandlats för att kunna genomföra fördjupade kontroller av leverantörer och fånga upp oseriösa aktörer i ett tidigare skede.

Trygghetsplanen ett viktigt verktyg för att motverka arbetslivskriminalitet

Utvärdering av kommunens trygghetsplan pågår där den reviderade planen föreslås omhänderta det utökade ansvaret för brottsförebyggande arbete som kommunen fått genom den nya lagstiftning som trädde i kraft 2023. Det innebär att trygghetsplanen kommer att täcka in såväl lokal lägesbild som åtgärdsprogram. Pågående utvärdering tyder på att befintliga prioriterade områden är fortsatt relevanta. För att kunna hantera det ökande risken för att utsättas för arbetslivskriminalitet föreslås det som ytterligare ett prioriterat område i trygghetsplanen. Trygghetsplanen kompletteras av den samverkansöverenskommelse (SÖK) som tecknats mellan kommunen och Polisen. Utvärdering av SÖK påbörjas hösten 2024 och bedöms leda till en reviderad plan 2025. Ytterligare samverkansöverenskommelser kan bli aktuella under perioden.

Kommunen har erhållit projektmedel från Brottsförebyggande rådet (BRÅ) för vissa brottsförebyggande insatser. Dessa avser främst kunskapshöjande åtgärder, förbättrad informations spridning och effektivare samverkan i syfte att försvåra etablering av arbetslivskriminalitet samt att förebygga exploatering av människor. Åtgärderna genomförs under 2024, men kommer att påverka förutsättningarna för arbetet under perioden 2025–2027.

Kompetensförsörjning

En gymnasieskola i förändring för att möta behov och krav

Den pågående samhällsomställningen och etableringen av H2GS ökar ytterligare trycket på gymnasieskolan att kunna möta förväntningar från näringslivet genom att ha beredskap för snabba förändringar och ha ett utökat samarbete med omgivande samhälle och näringsliv. Det ligger också i linje med riksdagens beslut i juni 2022 om att ungdomars etablering på arbetsmarknaden ska göras lättare och kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv ska förbättras. Förändringarna innebär att arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av vissa utbildningar på gymnasial nivå. När kommunen planerar vilka gymnasieutbildningar som ska erbjudas och hur många platser utbildningarna ska ha, ska hänsyn därmed tas till både ungdomarnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Lagändringarna tillämpas första gången på utbildning som påbörjas 2025. Utökade insatser kommer att genomföras vad gäller yrkes- och studievägledning för att hjälpa elever att se de möjligheter Boden har och kommer att ha, samt att de väljer rätt utbildning. Sammantaget innebär förändringarna på sikt att en del utbildningar kan tillkomma och andra utbildningar kan avvecklas, med utgångspunkt i elevernas val av program och hur det lokala behovet inom näringslivet ser ut.

Vuxenutbildningen en väsentlig part i kompetensförsörjning och samhällsutmaningar

Vuxenutbildningen spelar en viktig roll när det handlar om nyanländas möjlighet till etablering, individers möjlighet att byta yrke och kompetensförsörjning till olika delar av arbetslivet. För en del är vuxenutbildningen också en andra möjlighet att färdigställa en gymnasieutbildning. Oroväckande för kommande planperiod 2025–2027 är att flera

upphandlade utbildningsaktörer informerat om eventuellt avslut av verksamhet på grund av för dålig lönsamhet, vilket beror på att det är för få elever i utbildningarna. Norrbottens kommuner har fått ett uppdrag att se över fler samverkansytor för kommunerna avseende gymnasiala yrkesutbildningar för att skapa mer likvärdiga förutsättningar. Detta borde också kunna leda till en smartare och mer effektiv organisation av utbildningar i länet. Risken finns annars att länet står utan viktiga yrkesutbildningar.

Från 2025 ska vuxenutbildningar ingå primära samverkansavtal för att ha möjlighet att få statligt stöd för yrkesutbildningar. Kommunerna Boden, Luleå, Piteå, Kalix och Älvsbyn kommer att ingå ett avtal om samverkan. Det innebär att alla medborgare i samverkansområdet har rätt att tas emot till utbildningar inom Komvux gymnasiala yrkesutbildningar i någon av kommunerna, under förutsättning att den sökande är behörig. Kommunerna i samverkansområdet kommer tillsammans att planera för utbildningsutbud och dimensionering, där ett exempel är en industriutbildning i Luleå som ska kunna tillgodose behovet av basutbildade till länets industriföretag.

Låg arbetslöshet och svårigheter att matcha behov och tillgänglig kompetens

En betydande utmaning för det lokala näringslivets möjligheter att vara affärsmässiga är kompetensförsörjningen. Då arbetslösheten är låg behöver näringslivet tillgodose behovet av rekryteringar med andra alternativ än tidigare, så som inflyttade personer, personer som inte i första hand matchar kompetensmässigt eller personer som idag finns utanför arbetsmarknaden och då ofta i behov av insatser för att bli anställningsbar. Detta ger oftast en merkostnad för arbetsgivaren. Den kommunala organisationens arbete med att hjälpa individer till arbete genom utbildning och vägledning har här varit framgångsrikt.

Utmaningen är att arbetsgivarnas mognadsgrad till stor del är låg när det gäller att nyttja nya sätt att nå och hitta sin framtida resurs. Att rekrytera inflyttare är utmanande då många inflyttare förväntas vara unga och relativt oerfarna på arbetsmarknaden. När näringslivet delvis förändras är utbildningssystemets bidrag till att utbilda under och innan anställning ("up skill" och "re skill") avgörande faktorer. Ett viktigt arbete som genomförs idag är analys och prognos av kompetensbehov, vilket behöver fortsätta då insatser inom attraktion, ökat arbetskraftsutbud och utbildningssystemet kräver prognoser och kvalificerade antaganden på längre sikt. Ett processarbete för att stötta näringslivets arbetsgivare att i högre grad arbeta strategiskt med kompetensförsörjning med Bodens nya förutsättningar är fortsatt nödvändigt.

Komplexa utmaningar med välfärdens kompetensförsörjning

Inför kommande planperiod står kommunen som arbetsgivare inför stora utmaningar gällande kompetensförsörjning. Behovet av kompetens är större än tillgången och konkurrenssituationen kommer att vara mer påtaglig än tidigare utifrån den pågående industrietableringen och tillkommande etableringar.

De senaste åren har bemanningssituationen inom vård och omsorg försämrats betydligt. Situationen är likartad nationellt och framtidsutsikten är ytterligt allvarlig, framför allt inom äldreomsorgen där många fler personer kommer att ha behov av insatser. Samtidigt är intresset för vårdutbildningar lågt, särskilt avseende baspersonal. Flertalet av de nyrekryterade saknar bland annat undersköterskeutbildning. Behovet ökar därmed att kunna erbjuda utbildning inom ramen för anställningen. Utmaningen i hela landet består i att ungefär hälften av ökningen av sysselsatta behöver välja jobb inom vård och omsorg till följd av demografin. Enbart äldreomsorgen behöver en tredjedel av ökningen av sysselsatta.

Det är även fortsättningsvis problematiskt att rekrytera behörig legitimerad personal inom grundskolan, vilket lagstiftningen och kvaliteten i skolan kräver. Därför pågår det inom förskolan och grundskolan kompetensutvecklingsåtgärder på olika nivåer.

Inom samhällsbyggnads- och miljöområdet är kompetensförsörjningen kritisk och konkurrensutsatt. Anställda som arbetar med utveckling och samhällsplanering, driftpersonal samt inspektörer är identifierade som kritiska att både behålla och nyrekrytera. För att bland annat möta möta kompetensbehoven har ett samverkansprojekt med kustkommunerna i Norr- och Västerbotten startats. Målsättningen är att kunna stötta varandra med kompetens och resurser vid behov. Samverkansavtal kommer att tecknas under våren 2024.

För att möta utmaningarna har ett antal kommunövergripande nyckelområden för det strategiska arbetet med kompetensförsörjningen tagits fram. Dessa hanterar verksamhetens förmåga att organisera och ställa om, lönesättning och löneutveckling, att förstå och skapa värde för medarbetarna, hållbar kompetens samt att skapa attraktionskraft hos kommunens verksamheter. En handlingsplan har formulerats med ett antal aktiviteter inom varje nyckelområde och det arbetet fortsätter hela mandatperioden ut.

Lösningarna på välfärdens utmaning med kompetensförsörjning är inte enbart att rekrytera fler medarbetare. Kommunen behöver även förändra arbetssätt samt ta tillvara och utveckla de befintliga medarbetarna för att minska behoven av fler anställda. Det är där den största potentialen finns. För att klara detta krävs en helhetssyn och en kombination av långsiktiga åtgärder där arbetsgivare, staten och arbetstagarorganisationer samarbetar med målet att trygga kompetensförsörjningen i välfärden.

Digitalisering, robotisering och AI – nödvändigt och resurskrävande

Behovet av att effektivisera manuellt arbete och hantera bristen på kvalificerad arbetskraft blir allt större. En av lösningarna till problematiken kring kompetensförsörjning är nyttjandet av digitalisering, robotisering och AI. Övergången till digitaliserade processer skapar ett förändringsbehov i verksamheten som ställer högre krav på att kommunens IT-tjänster ska hålla hög tillgänglighet, säkerhet och kapacitet. Robotisering och artificiell intelligens är komponenter som kommer innebära att det uppstår behov av organisationsutveckling och kompetensutveckling för att utveckla, förvalta, underhålla och administrera nya IT-stöd. Införandet av nya digitala processer innebär även utökade behov av investeringar. Det är därför viktigt att genomföra behovsanalyser för att kunna prioritera vilka digitaliseringsprojekt kommunen ska satsa på. Framtida fokus avseende digitalisering kommer dels att vara kvalitetshöjande åtgärder, dels fokusera på att klara av utökade behov med begränsade personella resurser.

Klimat och miljö

Förändrat klimat ställer krav på samhällsplanering och anpassningar

Den pågående globala uppvärmningen innebär att klimatet förändras, såväl globalt som lokalt. Vissa klimatförändringar är en realitet redan idag och beräknas öka i intensitet framöver samtidigt som ytterligare förändringar av klimatet kommer att tillkomma. Detta faktum ställer nya krav på samhällsplaneringen och anpassningar till ett förändrat klimat är något som måste ske parallellt med insatser för minskad klimatpåverkan. Hur klimatet i Bodens kommun utvecklas beror på hur användningen av fossila bränslen ser ut i framtiden. Årsmedeltemperaturen kommer att öka, vilken innebär att växtsäsongen kommer bli längre och värmeböljor bli vanligare. Nederbörden kommer att öka under hela året och flödena i vattendragen kommer förändras med tidigare lågt vårflod och högre flöden under övriga säsonger.

Det långsiktiga målet med klimatanpassningsarbetet är att kommunen ska bygga ett samhälle med stor förmåga att klara av klimatförändringar, där människors hälsa och välmående, kultur- och naturmiljöer samt ekonomiska intressen värnas. Det finns många aspekter på klimatanpassning - allt från policyutveckling till naturbaserade lösningar och byggnadstekniska detaljer. Viktigt är att sträva efter ett helhetstänk när det kommer till klimatanpassning och att integrera detta förhållningssätt i kommunens verksamheter och samhällsplanering. Vidare kan perspektivet av multifunktionalitet av ytor bidra till ökade möjligheter för måluppfyllelse för samtliga miljömål.

Bevarad biologisk mångfald

Fler arter än någonsin i mänsklighetens historia är på väg att försvinna och ekosystem förändras i snabb takt. När arter eller deras livsmiljöer försvinner rubbas balansen och då påverkas naturens möjligheter att förse oss med livsnödvändiga ekosystemtjänster. Ekosystem med en rik biologisk mångfald har bättre förmåga att stå emot störningar, vilket betyder att ett ekosystem med en bevarad biologisk mångfald på ett bättre sätt klarar av klimatförändringar. För att nå de globala, nationella och lokala klimatmålen behöver fler och mer kraftfulla åtgärder genomföras, vilka kräver mer eller mindre omfattande investeringar, exempelvis ytterligare minskad användning av fossila bränslen i fordon.

För att identifiera bäst lämpade och mest effektiva insatser i klimatarbetet kan nuläges- och potentialanalyser fungera som bra verktyg. Ett tänkbart verktyg är att arbeta med grönplanering. Grönplanering handlar om att synliggöra de gröna värdena och att integrera ekosystemtjänster och grön infrastruktur i planering, byggande och förvaltning av samhälle och landskap.

För att skydda människors och då framför allt barns hälsa samt den biologiska mångfalden behöver spridning av farliga ämnen förebyggas och minska. I de redan förorenade mark- och vattenmiljöerna där risk finns för att människor eller miljö kan exponeras för föroreningen behöver efterbehandling prioriteras. Områden som är potentiellt förorenade behöver undersökas och vid behov efterbehandlas. För att fortsatt utveckla åtgärdsarbetet för renare mark är det viktigt att omvärldsbevakning sker samt, i den mån det är möjligt, ansöka om bidrag.

Minskad spridning av miljögifter i vattenmiljöerna

Dagvattnet som uppstår i kommunen är en orsak till att miljögifter sprids i vattenmiljöerna. En viss del av dagvattnet som uppstår i städer renas delvis i exempelvis diken innan det släpps ut i en sjö eller ett vattendrag. Men en del dagvatten leds direkt till sjöar och vattendrag utan någon rening alls. Dagvattenhanteringen behöver ske på ett långsiktigt hållbart sätt. Detta innebär att förutsättningar skapas så att dagvattenhanteringen efterliknar naturens sätt att hantera nederbörd, från att den första regndroppen träffar marken tills den når mottagaren. Exempel på hållbara dagvattenlösningar finns inom kommunen men det finns potential att skapa fler lösningar med liknande funktion och multifunktionalitet.

Hållbar och robust infrastruktur

Resursbrister en utmaning för kapacitetsutbyggnad och nya bostäder

Den stora omställning som Bodens kommun är inne i medför både stora möjligheter och stora utmaningar. Möjligheterna är ett växande Boden med fler invånare som får förutsättningar att leva ett trivsamt tryggt och hållbart liv. Utmaningen blir att planera för kloka beslut, då det finns många olika faktorer som samverkar. Det är en utmaning att takten på

samhällsomställningen kräver många nyinvesteringar. För att kunna genomföra alla nyinvesteringar krävs kompetent personal som kan utreda och driva de utvecklingsprojekt som beslutas. Tillgång till rätt kompetens är en trång sektor, utöver den ekonomi som utvecklingsprojekten kräver. Prioriteringar kommer att behöva göras både mellan viktiga nyinvesteringar och att reinvestera i befintligt kapital. Kostnadsökningar bedöms bli påtagliga och generera merkostnader och tidsförskjutningar i projekten. Tidsförskjutningar kan även uppkomma till följd av konkurrens om resurser och leverantörer. Prioriteringar av de angelägna projekt kommunen väljer att genomföra blir avgörande.

Underhållsskulden är omfattande i kommunens fastigheter, vägnät och VA-nät, då den ekonomiska och tekniska livslängden i många delar har uppnåtts. Bland fastigheterna finns huvuddelen av investeringsbehovet i kommunens förskolor, skolor och fritidsanläggningar. Den stora underhållsskulden som är uppbyggd gör att en robust infrastruktur är svår att uppnå i dagsläget. En ökad befolkningssmängd innebär dessutom förhöjda krav på både befintlig infrastruktur och nyinvesteringar. För att hantera situationen nyttjas planeringsverktyg som skapar förutsättningar för att långsiktigt kunna vidmakthålla statusen på infrastrukturen.

Ett antal större strategiska åtgärder kommer att krävas för att öka kapacitet för vatten och avlopp som möter förväntad befolkningsutveckling. Att genomföra dessa stora investeringar innebär en utökad lånefinansiering. Höjning av taxor kommer därför att ske under längre tid om inte annan finansiering kan säkerställas.

Extern finansiering en väsentlig möjliggörare för den gröna omställningen

Extern finansiering av olika projekt är fortsatt en mycket viktig del i utvecklingen av Bodens kommun och för att kunna genomföra den gröna samhällsomställningen. Organisering och styrning av projekt är under löpande utveckling och programråd samt projektkoordinatorer för samtliga områden inom Bodenxt är på plats och resurssatta. Erfarenhet finns av att driva större projekt, men det krävs en större och tydligare organisation som stöd i den egna kommunen.

EU:s långtidsbudget sammanfaller med den så kallade programperioden, där innevarande tar slut 2027. Det innebär att det sannolikt kommer utlysas mindre projektmedel under åren 2026–2027, samt att det är mycket viktigt att under de åren delta i de processer där de nya programmen planeras och utformas. Det är angeläget att Bodens kommun i större omfattning tar del av de möjligheter som utgår från EU:s andra fonder och finansieringsmöjligheter. För att närma sig dessa krävs bland annat utvecklad samverkan med fler och nya partners, vilket ökar möjligheterna till finansiering av betydligt större projekt och investeringar. En stor andel av de medel som avsätts för nya näringar och samhällsomställningar finns inom andra myndigheter och som kräver att de söks i form av projekt. För att Bodens kommun ska kunna utvecklas och möta förändringar på alla områden i en samhällsomställning är det nödvändigt att säkra projektkompetens.

Det finns en asymmetri mellan vilka aktörer som måste genomföra investeringarna och vilka aktörer som drar ekonomisk fördel av dem. Boden är en av de kommuner som bär den gröna omställningen. Här är kommunikationen med staten fortsatt väldigt viktig för att de ska ta ett mycket större ansvar vad gäller finansiering, men också för att säkerställa att det finns tillräcklig infrastruktur i form av järnväg och krafttillförsel.

Näringslivsutveckling

Eleffektbrist medför svårigheter vid ytterligare nyetableringar

Utifrån de globala kraven på ökat tempo att nå klimatmålen är tillgången till grön (fossilfri) energi fortsatt en begränsning. Den snabba utvecklingen i regionen har lett fram till eleffektbrist varför ett underskott nu uppstått även i vår region. Ytterligare etableringar behöver därför övervägas noga och passas in i uppbyggnaden av regionens nya gröna profil. Ytterligare elproduktion behöver tillskapas liksom uppbyggnad av ett energisystem som kan hantera obalanser över tid i fråga om tillgång och efterfrågan. Restenergi och restmaterialflöden från samhällen och industrier behöver omhändertas och förädlas till nya råvaror och här finns det stora innovations- och industrialiseringsmöjligheter, bland annat genom energi- och materialåtervinning.

Samverkan en framgångsfaktor för ett kraftfullt och nytänkande näringsliv

För att lyckas med att skapa det goda livet och utveckla näringslivet i kommunen krävs fler centrala mötesplatser med gemensamma kontorsplatser. Co-workingtor och andra alternativ behöver tillskapas för att möjliggöra denna tillväxt då utvecklingen till stor del kommer att drivas genom samskapande. Där blir tillgången till rätt nätverk och rätt miljöer avgörande.

En annan mycket viktig framgångsfaktor för företagsetableringar är korta ledtider från idé till produktionsstart (time to market). För att fortsätta utveckla denna framgångsfaktor är nyckeln en nära samverkan mellan förvaltningarna, de kommunala bolagen och näringslivet. *Boden Tillsammans* utgör här en unik och kraftfull samverkansform där näringslivet genom fastighetsägare, krögare, besöksnäringen, företagen, handel och andra aktörer möter kommunen för att stärka upp och möjliggöra fortsatt tillväxt i Boden. Samverkansformen är flexibel i sin konstruktion vilket medför anpassade och väl avvägda grupperingar för olika uppdrag och utvecklingsprojekt. På samma sätt är samarbetet med servicepunkterna på landsbygden en nyckelfaktor i kommunens utveckling.

Säkerhet

Högre krav på säkerhetsskydd, signalskydd och informationssäkerhet

Det kommunala säkerhetsskyddsarbetet bedrivs inom delområdena informations-, personal- och fysisk säkerhet. För uppföljning av krav i lagar och förordningar har tillsynsmyndigheter fått utökade befogenheter, med påföljande mandat att ålägga sanktionsavgifter mot aktörer som inte uppfyller de lagstadgade kraven och inriktningarna. För att utveckla processen genomförs analyser av säkerhetskänslig verksamhet med påföljande beslut i berörd nämnd om väl avvägda säkerhetsskyddsåtgärder. Arbetet ställer också högre krav på en väl fungerande signalskyddsorganisation i kommunen för hantering av system godkända för säkerhetsskyddsklassificerad information. Medlemskap i NATO medför utökade krav på identifiering och integration av befintliga och kommande kravställningar på arbetet med säkerhetsskydd.

Samtidigt som alltmer information nu i första hand är digital så ökar hoten från omvärlden och cyberattacker blir allt fler. Den 1 januari 2025 inträder troligtvis ”Cybersäkerhetslagen” med högre krav på systematiskt informationssäkerhetsarbete. Lagen kommer att ställa krav på bland annat utbildning, ökat säkerhetsmedvetande bland ledning och medarbetare och att incidentrapportering effektiviseras till tillsynsmyndigheter. Den nya lagen innebär utökade krav på stora delar av den kommunala organisationen och betydande höjning av

sanktionsavgifter. Införande av LIS (Ledningens genomgång av ledningssystem för informationssäkerhet) stödjer implementeringen det systematiska informationssäkerhetsarbetet, och möter upp den nya lagen. Utöver det fortsätter arbetet med att säkerställa att information inte skadas utifrån tillgänglighet, riktighet och konfidentialitet genom pågående projekt och uppdrag såsom IT-handlingsplan, tjänstelegitimation och så vidare.

Arbetet med totalförsvaret - civilt försvar behöver intensifieras

Bodens kommun och dess geografiska område är strategiskt viktigt för totalförsvaret och förväntas därför ligga i framkant i planeringen för det civila försvaret. Det försämrade säkerhetsläget ställer högre krav och behov av utökade resurser för kommunövergripande ledning samt beredskapsarbetet inom flera kommunala verksamheter som skola, VA, socialtjänst och räddningstjänst. Målet med beredskapsarbetet är att kommunens samhällsviktiga verksamheter ska kunna bedrivas på en acceptabel nivå oavsett vad som inträffar. Det intensifierade arbetet med kontinuitetsshantering lägger grunden för kommunens uppgifter inom totalförsvaret och bidrar också till ökad informationssäkerhet. Inträdet i NATO medför en ökad verksamhet i Arktisområdet med behov av civil-militär samverkan kring logistik och understöd. Bedömningen är att ersättningen de kommande åren inte kommer att täcka de kostnader som genereras med anledning av de ökade kraven på ledning och samordning av kommunens uppgifter inom krisberedskap och civilt försvar.

VISIONEN - DET GODA LIVET

I Boden lever vi nära det som är viktigt och betyder något, oavsett var du väljer att bo eller vem du är. Vi tar hand om varandra och har nära till naturliga mötesplatser.

Här finns möjligheter i det nära resurssmarta och cirkulära som driver utvecklingen av vår kontrastrika livsmiljö. Vi är norra Sveriges gröna hjärta med ett näringsliv som interagerar i ett unikt ekosystem där en växande arbetsmarknad attraherar talanger från hela världen.

Boden är en trygg plats som växer med människorna och möjligheterna.

Utvecklingsområden och mål för verksamheten

Genom visionen beskrivs bilden av det framtida Boden som en varm och välkomnande plats. För att lyckas uppnå visionen och skapa ett attraktivt Boden har ett antal områden identifierats som särskilt viktiga att utveckla. Dessa utvecklingsområden utgår från en omfattande omvärldsbevakning där hänsyn tagits till bland annat trender och utredningar/undersökningar och där medborgarnas behov och önskemål omhändertagits. Områdena är följande:

- Livsmiljö
- Offentliga rummet
- Näringsliv och kompetensförsörjning
- Infrastruktur

Inom respektive utvecklingsområde preciseras prioriterade målsättningar i form av mål och kommungemensamma framgångsfaktorer. Mål markerade med är verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning och mål markerade med är miljömål kopplade till inriktningstexterna i den plan som hanterar de lokala miljömålen.

Livsmiljö

Utvecklingsområdet har sin utgångspunkt i att alla invånare ska ha en trygg miljö att växa, bo, leva och verka i. Våra miljöer ska bidra till en fungerande vardag med tillgång till kommunal service. Miljöer där det finns möjligheter att göra det man tycker om och värdesätter. Att vistas i attraktiva miljöer ökar välbefinnande. Våra livsmiljöer utvecklas till att vara långsiktigt hållbara, inkluderande och väl gestaltade.

Följande delområden behöver prioriteras för att utvecklingsområdet ska bidra till att uppnå visionen samt målsättningarna inom området:

- Vår boendemiljö
- Vår fritidsmiljö
- Grönstruktur
- Vatten-is nära lägen

- Förskola/skola
- Vård/omsorg
- Bibliotek
- Övrig kommunal service

- Aktivt kulturliv
- Kulturhistoriska värden
- Arkitektur/form/design
- Estetiska, konstnärliga värden

Mål:

Alla bodensare har tillgång till en trygg, attraktiv och trivsamt livsmiljö

- *Genom* ett normmedvetet och gemensamt förhållningssätt till medborgardeltagande
 - *Genom* att skapa förutsättningar för en väl fungerande närmiljö för livets olika skeden
 - *Genom* att alla verksamheter arbetar förebyggande och systematiserat för att öka medborgarnas upplevelse av välmående, tillit och trygghet i livsmiljön
- I Boden finns ett närhetsliv med välplanerade och välskötta områden för attraktivt boende och meningsfull fritid

Kommunens service är tillgänglig, jämlik och jämställd

- *Genom* att verka för medborgares delaktighet i mötet med kommunens verksamheter
- *Genom* aktivt jämställdhets- och mångfaldsarbete i alla verksamheter
- *Genom* att identifiera och motverka stereotypa könsmonster
- *Genom* att utveckla tjänsteutbudet vid kommunens servicepunkter

- *Genom* att erbjuda digitala tjänster med hög tillgänglighet
- I Bodens kommun är vi nationellt ledande inom återbruk och cirkularitet
 - *Genom* att Bodens kommun ska bli föregångare vad gäller cirkularitet, både inom kommunkoncernen och genom att underlätta för kommunmedborgare att nyttja, återanvända och återvinna resurser
 - *Genom* att realisera återbruksplanen

 I Bodens kommun hanteras yt- och grundvatten som en ovärderlig resurs (Vatten)

 I Bodens kommun är vi nationellt ledande vad gäller att minska klimatpåverkan och öka energieffektiviteten i enlighet med de nationella klimat- och energimålen (Klimat)

- *Genom* att kommunen systematiskt och målmedvetet arbetar för att bli klimatpositiv i den egna verksamheten
- *Genom* att genomföra Borgmästaravtalets åtgärder

 Den biologiska mångfalden i Bodens kommun ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer (Biologisk mångfald)

 Förekomsten av skadliga ämnen i miljön ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden (Giftfri miljö)

- *Genom* att kommunen arbetar aktivt för att minska användandet av skadliga kemikalier i den egna verksamheten

 I Bodens kommun ska den bebyggda miljön vara hållbar och hälsosam (God bebyggd miljö)

- *Genom* att kommunen aktivt arbetar för en hållbar och hälsosam miljö för alla och med särskilt fokus på barn och ungas miljö

Offentliga rummet

Boden är rikt på offentliga rum, både inomhus som utomhus, som alla skapar oändliga möjligheter och här tas det höjd för skaparkraft i människovänliga miljöer. Offentliga platsen fyller en mycket viktig funktion för social gemenskap och mellanmänniska möten i så väl spontan som organiserad form. Den skapar trygghet och möjliggör för ett Boden där alla kan bo och känna tillhörighet, oavsett intressen. En plats där dörren står öppen året om.

Följande delområden behöver prioriteras för att utvecklingsområdet ska bidra till att uppnå visionen samt målsättningarna inom området:

- Offentliga rummet som social utveckling
- Offentliga rummet som meningsskapande och aktivitetsdrivna mötesplatser
- Offentliga rummet året om, dygnet runt - inomhus och utomhus
- Kvällsekonomi
- Livskraftiga byar med servicepunkter

Mål:

- Våra offentliga platser stärker närhetslivet och har ett meningsfullt innehåll samt en attraktiv och trygg utformning
 - *Genom* ett brett utbud av behovsdrivna aktiviteter som stärker sociala nätverk och främjar möten mellan människor
 - *Genom* att tillhandahålla flexibla och inkluderande mötesplatser med digital och fysisk infrastruktur för medborgardrivna aktiviteter året om – dygnet runt
 - *Genom* fortsatt utveckling av servicepunkternas utbud och innehåll

Näringsliv och kompetensförsörjning

Näringslivsutvecklingen är starkt kopplad till den gröna omställningen och samhällsomvandlingen. Fokus på fortsatt diversifiering och att rusta inför framtidens krav på näringslivet och företagen. Utpekade tillväxtområden stödjer omvandlingen och lockar till företagande hos fler personer och olika grupper. Det finns en uttalad förståelse för hur de olika kommunala uppdragen och verksamheterna kan stödja företag och entreprenörer.

Det ges goda möjligheter till arbete och sysselsättning för alla. Ett behovsdrivet och brett utbud av olika utbildningsmöjligheter och strukturer som stödjer det livslånga lärandet finns. Med utvecklade och anpassade insatser som stärker individer på arbetsmarknaden, i nära samverkan med företag och arbetsplatser.

Följande delområden behöver prioriteras för att utvecklingsområdet ska bidra till att uppnå visionen samt målsättningarna inom området:

- Nyföretagande
- Tillväxt i befintliga företag
- Socialt företagande
- Samverkan offentlighet och näringsliv
- Entreprenörskap
- Kompetensutveckling
- Samverkan utbildningsanordnare och näringsliv/branscher
- Utbildningsutbud och tillgång till utbildning på olika nivåer
- Karriärmöjligheter och möjligheter till yrkesväxling
- Åtgärder mot arbetslöshet

Mål:

Boden har ett av landets bästa företagsklimat där företagen känner sig välkomna och har ett starkt stöd i sitt företagande (*även mål för kommunala koncernen*)

- *Genom* att de kommunala verksamheterna har en samsyn och arbetar för att stödja företagande och etableringar
- *Genom* en tät och systematiserad dialog mellan kommunen och företagen
- I Boden ökar det sociala företagandet och det finns stödjande funktioner samt etablerade samverkansforum för sociala företag
 - *Genom* att kommunen erbjuder stöd till de som vill starta och driva sociala företag
- Entreprenörskap och entreprenöriellt lärande är integrerat i alla nivåer i utbildningssystemet

I Boden är kompetensförsörjningen god, flexibel och behovsstyrd, samt en väsentlig del av samhällsomställningen

- I Boden kraftsamlar vi gemensamt för att alla ska erbjudas möjlighet till deltagande i arbetslivet
 - *Genom* ett bra och utvecklat utbud av insatser riktade mot de grupper som har svagast ställning på arbetsmarknaden

Infrastruktur

Infrastrukturen ger en grundläggande tillgänglighet och bidrar till utvecklingskraft. Utvecklingen sker med god kvalitet och användbarhet. Fokus på fortsatt säkerställande av effektiv och långsiktig transportförsörjning är av stor vikt för medborgare och näringsliv. Väl utvecklad digital infrastruktur i form av exempelvis bredband och mobila tjänster är en fortsatt förutsättning för utveckling. Infrastrukturen stödjer den gröna omställningen. Det väl utvecklade infrastruktursystemet möjliggör till närhet och tillgänglighet.

Följande delområden behöver prioriteras för att utvecklingsområdet ska bidra till att uppnå visionen samt målsättningarna inom området:

- Smart kollektivtrafik
- Vägar
- Gång- och cykelvägar
- Järnväg
- VA
- Moderna pendlingsmöjligheter
- Digital utveckling
- Värme
- Gas
- Tekniskt vatten
- Belysning

Mål:

I hela Bodens kommun finns en robust och hållbar infrastruktur som stödjer en positiv samhällsutveckling och den gröna omställningen

Uppdrag

Nya uppdrag från kommunfullmäktige

Följa upp införandet av Rätten till heltid

Rätten till heltid har varit gällande sedan 2019 inom socialförvaltningen med utgångspunkten att heltider skulle införas kostnadsneutralt. Socialnämnden får i uppdrag att följa upp resultatet av införandet. Uppdraget återrapporteras senast maj 2025.

Genomlys implementeringen av hemsjukvårdsavtalet

I Norrbotten överfördes hemsjukvården till kommunerna år 2013. Statistik visar att Bodens kommun avviker väsentligt från närliggande kommuner. Socialnämnden får i uppdrag att genomlys hur hemsjukvårdsavtalet implementerats i Boden. Uppdraget återrapporteras senast maj 2025.

Mål för ekonomin

Under planperioden görs avsteg från de långsiktiga målen för god ekonomisk hushållning. Orsaken är den expansiva, gröna omställning och tillväxt som Boden genomför. Den innebär initiala satsningar som ger negativa resultat och höga investeringsnivåer. I takt med att tillväxten ökar förbättras resultatet och den ekonomiska ställningen. Bedömning av om koncernen och kommunen har en hållbar ekonomisk utveckling görs utifrån nedanstående indikatorer.

Hållbar ekonomisk utveckling

För att säkerställa den framtida välfärden och en positiv utveckling i Bodens kommun krävs i ett längre perspektiv en hållbar god ekonomisk utveckling. Varje generation bör bära kostnaderna för den service som den generationen konsumerar. Undantag görs däremot för anläggandet av Boden Industrial Park och infrastrukturkorridoren där flera generationer behöver bära kostnaden. Ett överskott i verksamheten skapar ett handlingsutrymme för att utveckla den kommunala verksamheten och samhällslivet samt ger goda förutsättningar inför morgondagen. Resultatnivån ska på sikt säkerställa att det finns utrymme för att konsolidera och bibehålla en stark ekonomi samt att i möjligaste mån finansiera investeringar med egna medel. Måluppfyllelse för en hållbar ekonomisk utveckling bedöms utifrån nedanstående indikatorer:

Den kommunala koncernen

- Resultat i förhållande till skatt och utjämning ska utvecklas positivt under planperioden, (med ett långsiktigt mål om att det ska vara minst 6 %)
- Självfinansieringsgraden av investeringar ska utvecklas positivt under planperioden, (med ett långsiktigt mål om att den ska vara minst 50 %)

Kommunen

- Resultat i förhållande till skatt och utjämning ska utvecklas positivt under planperioden, (med ett långsiktigt mål om att det ska vara minst 4 %)
- Nämndernas budgetavvikelse ska vara bättre än eller lika med 0 %
- Självfinansieringsgraden av investeringar ska utvecklas positivt under planperioden, (med ett långsiktigt mål om att den ska vara minst 50 %)
- Låneskulden ska inte överstiga ett lånetak om 100 % av skatt och utjämning

Effektivt resursnyttjande

Lika viktigt för god ekonomisk hushållning är ett effektivt och ändamålsenligt användande av kommunens resurser i verksamheten och att resurserna är rätt anpassade utifrån de demografiska förutsättningarna. Starkt demografiskt tryck och ökade pensionskostnader ställer dessutom ökade krav på både en effektiv organisation och en fortsatt digitalisering av välfärdstjänsterna. För att komma till rätta med nuvarande, samt undvika stora framtida underhållsskulder, behöver kommunens tillgångar samtidigt vårdas och värdesäkras. Planerat underhåll är viktigt för att upprätthålla värdet på kommunens fastigheter, gator och vägar samt övriga anläggningar. Ett annat led i att vårda tillgångarna är det förebyggande arbete som

behövs för att minska skador och skadegörelse i samhället. Måluppfyllelse för ett effektivt resursnyttjande bedöms utifrån nedanstående indikatorer:

- God inköpskompetens i förvaltningarna ska öka avtalstroheten.
- Lokalytan i kvm/invånare ska över tid minska.
- Underhållsskulden för gator, vägar och fastigheter ska inte under planperioden öka
- Nettokostnadsavvikelsen ska över planperioden minska.

Mål för bolag och stiftelsen

För den verksamhet som drivs i företagsform sker fullmäktiges styrning i huvudsak genom kommunens företagspolicy, bolagsordningar och ägardirektiv där utgångspunkten är en långsiktigt god ekonomisk hushållning. I nedanstående ägardirektiv/inriktning redogörs för vilken styrning fullmäktige vill ha på verksamheten under planperioden. Hur inriktningarna avses att uppnås redovisas till fullmäktige i verksamhetsplanerna med uppföljning i verksamhetsberättelserna.

Allmänna direktiv

Förutom nedanstående inriktningar ska bolagen:

- bygga sina verksamheter på affärsmässiga principer, nyttja sina resurser effektivt samt verka för en ur miljösynpunkt långsiktig och hållbar utveckling.
- samverka med näringslivet, myndigheter samt externa organisationer och arbeta enligt kommunens program och inriktningar för att främja näringslivsutvecklingen i Boden
- sträva efter att arbetet med miljöfrågor ska sammanfalla med ägarens miljöpolitiska intentioner genom miljömålen och borgmästaravtalet
- sträva efter att arbetet med personal och arbetsmiljö ska sammanfalla med ägarens personalpolitiska intentioner
- verka för att verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i den kommunala koncernen uppnås.
- verka för en rättssäker och effektiv informationsförvaltning, vilket innefattar en god offentlighetsstruktur, informationssäkerhet och dataskydd

Verksamhetsspecifika direktiv

Bodens Kommunföretag AB

- Bolaget ska verka för att Boden utvecklas till en attraktiv kommun.
- Bolaget ska i nära samarbete med dotterbolagen främja tillväxt i Boden för att säkerställa en positiv utveckling av bolagen i koncernen och då främst se till att insatserna samordnas på ett för koncernen optimalt sätt.
- Bolaget ska, förutom det som framgår av företagspolicyn, samordna och tillsammans med dotterbolagen utveckla bolagens verksamhet på ett för kommuninvånarna värdeskapande sätt.

Bodens Energi AB (inklusive dotterbolagen)

- Bolaget ska genom sin verksamhet verka för att utveckla Boden till en attraktiv kommun.
- Verksamheten ska kännetecknas av driftsäkra leveranser till god kvalitet.
- Bolaget ska genom låga priser och god service göra så att kommuninvånarna uppfattar bolaget som sitt lokala energiföretag.

- I de konkurrensutsatta verksamheterna ska priserna vara marknadsmässiga och i övriga verksamheter lägre än genomsnittet för liknande verksamheter i landet.
- Tillgången till datakommunikation med hög prestanda är viktig vid valet av etableringsort för företag och organisationer. Användandet av IT i hemmen ökar och tjänsteutbudet utvecklas allt mer. Planeringen ska därför underlätta för marknadens aktörer så att infrastrukturen för bredband utvecklas i hela kommunen. Bolaget ska aktivt verka för att i samarbetet med kommunen förstärka bredbandsutbudet i Boden.
- Bolaget ska bidra med sin kompetens till utredning av tillgången till laddstationer för eldrivna fordon.
- Bolaget ska lämna koncernbidrag med det belopp som beslutas av moderbolaget.
- Soliditeten bör långsiktigt uppgå till minst 35 %.
- Reinvesteringar ska finansieras till 100 % med egna medel och övriga investeringar till minst 25 %.

Bodens Utveckling AB

- Bolaget ska verka för att utveckla Bodens kommun till en attraktiv kommun och skapa tillväxt.
- Bolaget ska lämna koncernbidrag med det belopp som beslutas av moderbolaget.

Bodens Business Park AB (inklusive dotterbolagen)

- Bolaget ska driva utvecklingsarbetet med att skapa en kreativ utvecklingsmiljö vid Bodens Business Park.
- Bolaget ska lämna koncernbidrag med det belopp som beslutas av moderbolaget.

Bodens Näringsfastigheter AB

- Boden Näringsfastigheter AB ska främja sysselsättningen och bidra till en differentiering av näringsliv och arbetsmarknad inom Boden kommun, genom att uppföra, äga, förvärva, avyttra och förvalta fastigheter och lokaler för industri-, kontors-, service-, utbildnings- samt vid behov affärsverksamhet. Därutöver äga och förvalta aktier i företag vars verksamhet ligger i linje med bolagets ändamål, utan att det innebär spekulativ verksamhet.
- Bolaget ingår tillsammans med övriga delar av kommunkoncernen som en viktig aktör inom samhällsbyggnad och näringsliv. Bolaget ska därför samverka med övriga delar av kommunkoncernen och genom egna insatser aktivt bidra till att utveckla Boden och dess näringsliv.
- Bolaget ska lämna koncernbidrag med det belopp som beslutas av moderföretaget.

Boden Event AB

- Bolaget ska verka för att utveckla Boden till en attraktiv plats och stärka kommunen som arrangemangs- och eventstad både i och utanför centralorten. Detta ska bland annat ske genom att marknadsföra Boden som mötesplats för konferenser, mässor, konserter, nöjen och idrottsevenemang och därmed bidra till en ökad omsättning för handel, restauranger, boendeanläggningar samt övrig besöksnäring.

-
- Bolaget ska möjliggöra evenemang genom samverkan med kommersiella och ideella organisationer samt tillhandahålla resurser i form av marknadsföring, huvudmannaskap och/eller stöd vid arrangemang.
 - Bolaget ska ha ett lågt risktagande, arbeta i samverkan med andra arrangörer och verka för att kommunens egna anläggningar får ett ökat nyttjande.

Boden Arena Fastighets AB

- Bolaget ska tillsammans med kommunen och andra kommunala aktörer samt närings- och föreningsliv och med beaktande av ekonomiska förutsättningar förvalta och samordna drift och skötsel av Arenan för en låg driftskostnad.
- Bolaget ska verka för att Arenan är tillgänglig med ett högt nyttjande.

Restproduktbearbetning i Boden AB

- Bolaget ska förutom att bedriva kärnverksamhet även aktivt driva utvecklingsverksamhet inom ramen för kommunens program och inriktningar.
- Bolaget ska ha en marknadskompletterande roll inom ramen för restproduktbearbetning och avfallshantering.
- Bolaget ska i nära samarbete med relevanta aktörer inom det kommunala området främja tillväxt och positiv utveckling i Bodens kommun.

Inriktning till stiftelsen Bodenbo

- Stiftelsen ska främja bostadsförsörjningen och verka för att utveckla Boden till en attraktiv kommun.
- Stiftelsen ska aktivt delta och vara drivande i produktionen av nya hyresrättslägenheter.
- Stiftelsen granskar möjligheten att utveckla alternativa boendeformer där äldre själva kan bestämma innehåll och servicegrad. Ett programarbete inleds för att om möjligt till skapa ett boende med möjligheter till trygghetsboende.
- Stiftelsen ska aktivt verka för att i samarbete med kommunen förstärka bredbandsutbudet i Boden.
- Vakansgraden, d v s andelen lediga lägenheter, bör långsiktigt ligga mellan 2–4 %.
- Det planerade fastighetsunderhållet ska vara på en sådan nivå att inte värdet på anläggningsskapitalet urholkas.
- Resultatet ska säkerställa en konsolidering av ekonomin och den finansiella ställningen samt på sikt innefatta resurser till framtida omstruktureringar.
- Soliditeten bör överstiga 15 %.

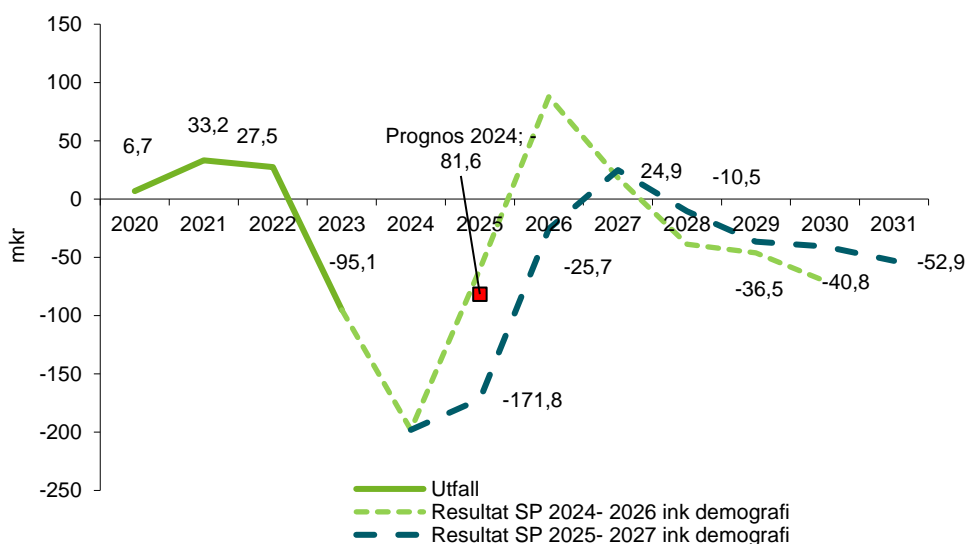
Ekonomi

Avsnittet innehåller en beskrivning över den ekonomiska utvecklingen samt budget för 2025-2027. Det görs även avstämning mot de flesta av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning.

Ekonomisk översikt

Resultatet

Resultatutveckling (före extraordinära poster)

Bodens kommun är en del av den gröna industri- och samhällsomställningen och således behöver hänsyn tas till kostnader för de strukturella förändringar som genomförs och som behöver bäras under en längre tid. Höga investeringsnivåer med därpå svagare resultat accepteras under tiden som verksamheten ställs om för att möta tillväxten kopplat till samhällsomställningen.

Den största skillnaden mellan denna strategiska plan och den föregående är den förskjutna befolkningsprognosen som medför lägre intäkter för kommunen. I och med att det effektiviseringskrav som påfördes nämnderna under föregående strategisk plan kvarstår kommer resultatet att förbättras under 2026. Den höga investeringsvolymen och förväntade kostnadsökningar som kan härledas till demografisk utveckling medför att negativa resultat väntas efter planperioden. Den reala urholkningen av de generella statsbidragen påverkar också kommunen negativt.

De beräknade resultatnivåerna i planen är under förutsättning att nämnderna klarar målet om en budget i balans. Resultatnivån efter planperioden, dvs från 2027 och framåt är beräknat utifrån schabloniserade kostnadsökningar utefter befolkningsprognosens demografiska sammansättning. Resultatnivåerna är också kalkylerade efter just nu kända nivå på de generella statsbidragen, dessa kommer troligtvis behöva höjas för att inte urholkas mer av inflationen. I resultatnivåerna ingår inte heller vinster vid försäljning av exploateringsfastigheter, om än

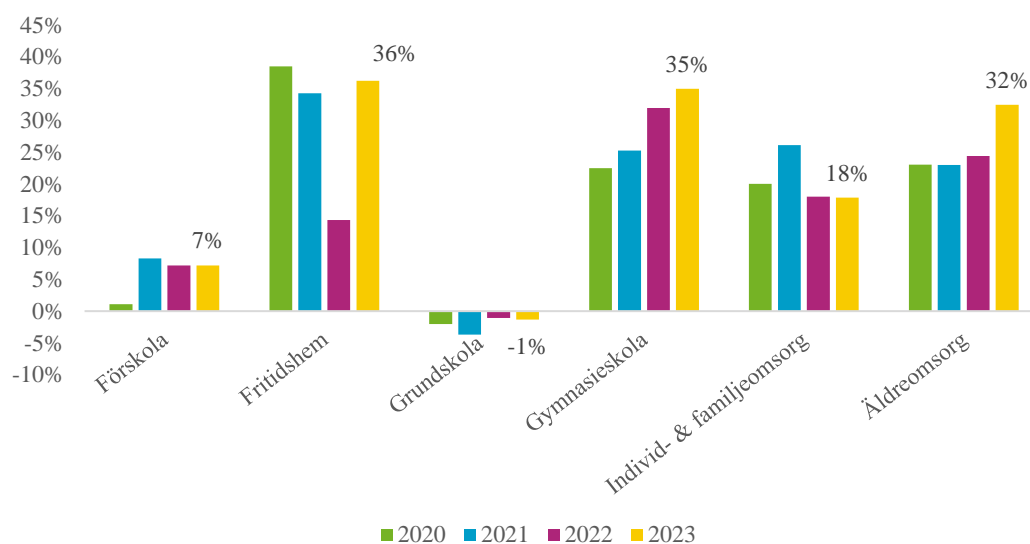
dessa är kända till sitt omfång är det dock mycket osäkert under vilka år de kommer att falla ut.

Tabellen nedan påvisar hur resultatet förändras över planperioden:

	2024 (prognos)		2025		2026		2027	
	Resultat	%	Resultat	%	Resultat	%	Resultat	%
	Mkr	förändr	Mkr	förändr	Mkr	förändr	Mkr	förändr
nde år (boksut/prognos)	-95,1		-81,6		-171,8		-25,7	
Pensioner	-16,4	8%	59,7	-25%	15,2	-9%	-5,6	4%
Skatt & utjämning	62,2	3%	70,9	3%	148,5	6%	141,2	6%
Finansiella poster	-25,0	986%	-30,2	110%	-6,0	9%	-9,6	15%
Nämnderna ex Sänkt PO	-166,4	8%	-44,6	2%	-11,7	0%	-84,9	4%
Övrigt	159,2		-146,0		0,1		9,5	
Resultat	-81,6		-171,8		-25,7		24,9	

De höga pensionskostnaderna förväntas ha nått sin kulmen under 2024 och kommer minska under planperioden. Utvecklingen av skatt och utjämning kommer sig av den förväntade tillväxten av befolkningen. De finansiella posterna förväntas öka under perioden i takt med att kommunens låneskuld ökar. Nämndernas kostnadsökningar beror till stor del på förändrad volym och inflation. Resultatet 2024 blir förbättrat av markförsäljningen till H2 och andra realisationsvinster.

Nettokostnadsavvikelse

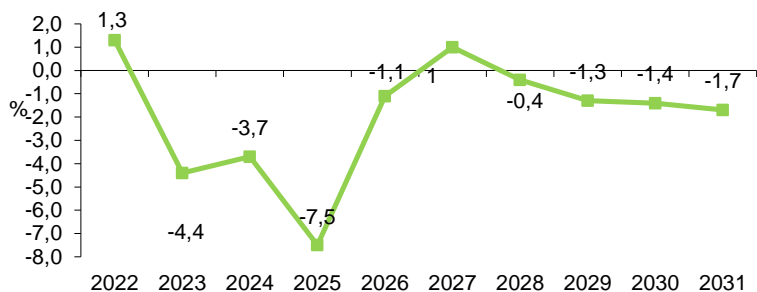

Standardkostnaden visar vilken kostnadsnivå som kommunen borde ha om inte hänsyn tas till skillnader i ambitionsnivå, effektivitet eller avgifter. Där korrigeras för sådant som de själv inte kan påverka, till exempel åldersstruktur, invånarnas sociala bakgrund, den geografiska strukturen med mera. En jämförelse med kommunens faktiska nettokostnader som är högre kan indikera hög ambitionsnivå eller ineffektivitet, är kostnaderna lägre än standardkostnaderna kan det tyda på det motsatta.

Under 2022 låg nettokostnaden i Boden totalt sett 14,8 % högre än vad som var motiverat av strukturen för de verksamheter som ingår i kostnadsutjämnningen, för 2023 är samma siffra 18,7%. Detta innebär att målet om att nettokostnaden ska minska över planperioden inte

uppfylls. Överkostnaden motsvarar cirka 230 mkr. Socialnämnden har erhållit direktiv att intensifiera sitt arbete med att kartlägga och minska sin nettokostnadsavvikelse. En stor del av nettokostnadsavvikelsen kan härledas till kompetensförsörjningsproblematik, som medfört dyra lösningar och övertid.

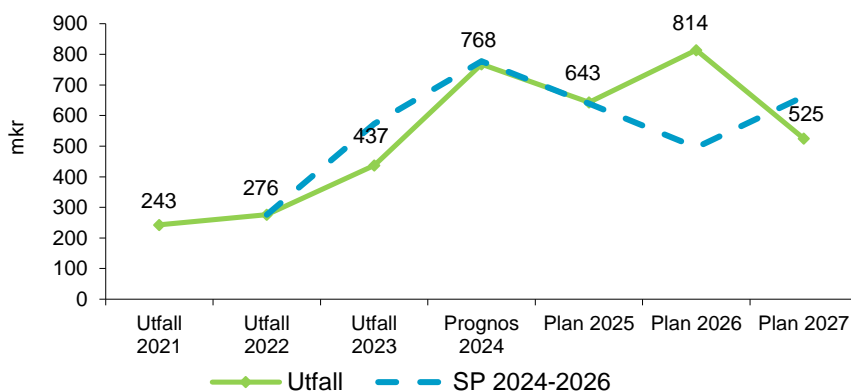
Resultat i % av skatte- och utjämningsintäkter

Målet om ett resultat uttryckt som procent av skatt och utjämning ska utvecklas positivt under planperioden kommer inte uppfyllas för 2025 men i takt med att resultatet förbättras under 2026 och 2027 prognostiseras ändå målet uppnås på kort sikt. Ur ett mer långsiktigt perspektiv ska kommunen med de investeringsbehov som finns ha ett resultat av skatt och utjämning om 4% för att få en god ekonomisk hushållning. Utan fortsatta åtgärder eller kraftiga ökning av intäkter kommer kommunen att ha svårt att nå denna målnivå.

Investeringar

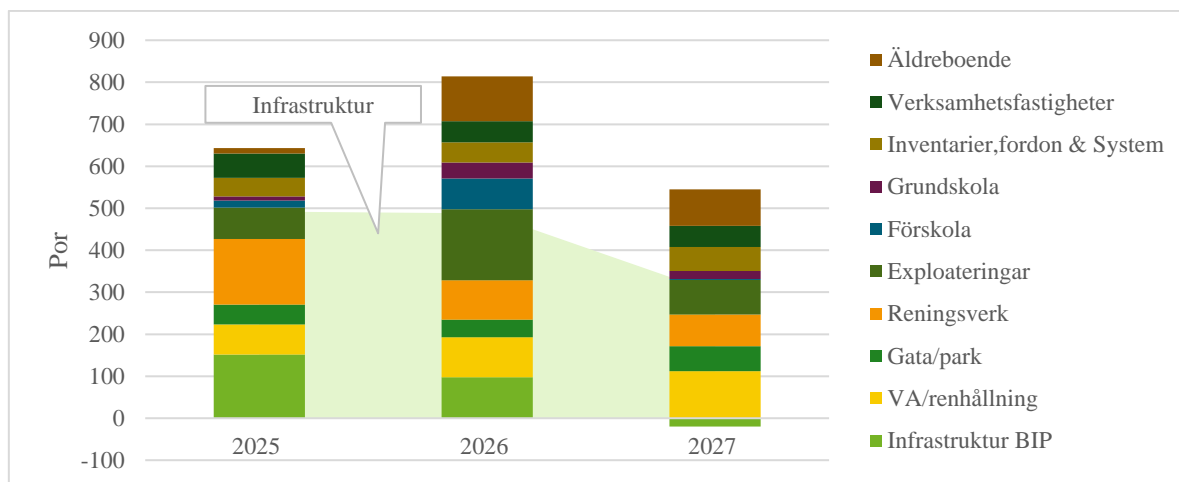
Investeringsnivå, netto

Kommunen har under planperioden fortsatt stora investeringsbehov. Huvuddelen av investeringsvolymen är kopplat till infrastruktur: för att kunna möjliggöra bostadsbyggande och omhänderta en ökande befolkning samt anläggandet av en infrastrukturkorridor till Boden Industrial park. Inom kategorin infrastruktur återfinns också investeringar i reningsverket Svedjan, investeringen innefattar dels funktionsbyggnader, dels processförbättring som krävs för att klara av miljökrav i takt med att invånarantalet ökar. Planen innehåller också investeringar i kommunala verksamhetslokaler så som förskolor, fritidsanläggningar och

äldreboenden. I planen finns också reinvesteringar, uppgående till 138 mkr 2025, 192 mkr 2026 och 203 mkr 2027. Ökningen av reinvesteringar kan framförallt härledas till vägar och VA.

Diagrammet nedan visar hur investeringsvolymen under plan perioden är fördelad mellan olika kategorier, den gröna bakgrunden illustrerar en summerad nivå för kategorierna som faller in under infrastruktur.

Under perioden beräknas att huvuddelen av investeringarna inte kan finansieras av likvida medel från den löpande verksamheten, vilket förutom hög investeringsvolym beror på de låga resultatnivåerna.

Finansiering

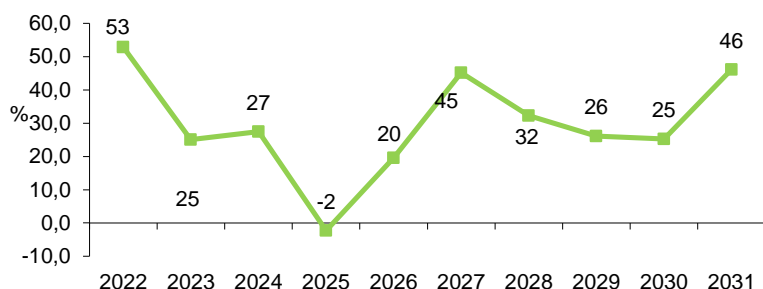
Låneskuld

Tidigare har kommunen haft en relativt låg och stabil låneskuld. I takt med att investeringarna har ökat och kommunen samtidigt haft svaga resultat har även upplåningen ökat kraftigt de senaste åren. Nuvarande låneskuld uppgår till 1 160 mkr. För att beräkna lånebehovet har 20 dagars betalningsberedskap använts vilket medför en ökad upplåning med 495 mkr för 2025, 495 mkr 2026 samt 200 mkr 2027. Under 2026 kommer låneskulden övertrassera kommunens intäkter för skatt och utjämning vilket är det långsiktiga mål kommunen avser att arbeta efter framgent, dvs att intäkterna för skatt och utjämning utgör ett låntak. Dock ska den låneskuld som avser investeringarna i infrastrukturkorridoren avräknas då denna bör belastas även kommande generationer, i enlighet med kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Detta medför att med nuvarande planer kommer målet övertrasseras under 2029, såvida inte resultatnivåerna stärks och/eller investeringsnivåerna sänks.

Självfinansieringsgrad

För att säkerställa att låneskulden inte växer för mycket, vilket kan medföra undanträngingseffekter där räntekostanderna medför att effektiviseringar måste göras i kärnverksamheterna, är det viktigt att ha en självfinansgrad av investeringar. Det är också en

hygienfaktor att kunna finansiera reinvesteringar, det vill säga att underhålla och säkerställa värdet i de tillgångar som redan är förvärvade, med egna medel.

Målsättningen att självfinansieringsgraden ska utvecklas positivt under planperioden, prognostiseras uppfyllas, medan det långsiktiga målet om en självfinansieringsgrad om 50% inte uppfylls utan förbättrade resultat eller sänkta investeringsnivåer på sikt.

Bolagen och stiftelsen

	Utfall	Prognos	Plan		
	2023	2024	2025	2026	2026
Resultat*	90,9	32,3	44,1	43,7	55,9
Investeringar	200	419	341	190	214
Upplåning	-45,1	215	117,5	7,5	27,5

*exklusive interna koncernbidrag

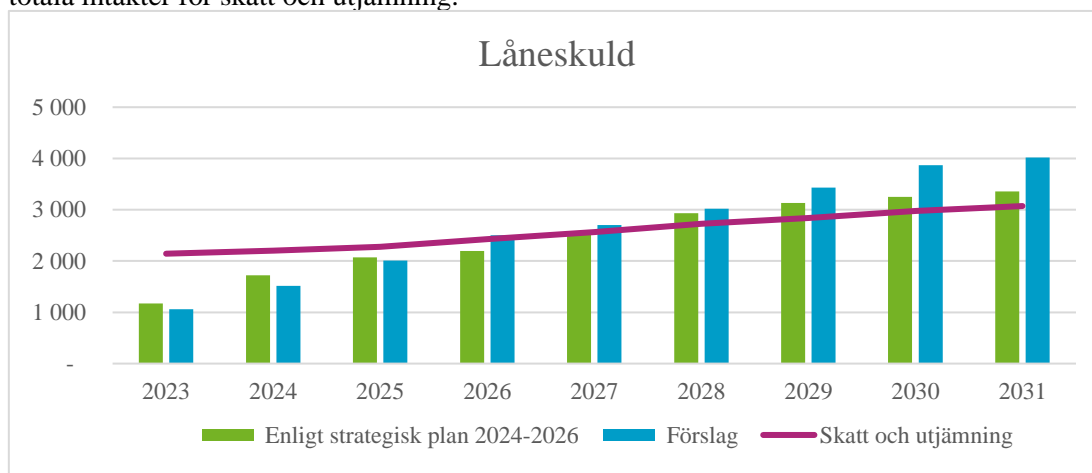
Bolagen och stiftelsens ekonomiska planeringsförutsättningar har förbättrats marginellt sedan föregående strategiska plan 2024-2026, vilket i huvudsak beror på att Bodens Energi-koncernen har förbättrat sina budgeterade resultat något. Företagen inom Boden Business-park koncernen flaggar för ett visst intäktsbortfall kopplat till att lokaler i fastigheten Verkstän inte hyrts ut i den omfattning som tänkt på grund av pandemin. Att förbättra beläggningsgraden, skulle innebära förbättrade resultat. Stiftelsen Bodenbo räknar med lägre resultat de två kommande åren kopplat till planerad nyproduktion, där marginalerna är små på grund av ett högt ränte- och kostnadsläge.

Investeringsnivåerna beräknas fortsatt vara höga under planperioden. Bodens Energi AB planerar investeringar i värmeverket i form av utbyggnad och uppdatering av personalutrymmen och kontrollrum. Bodens Näringsfastigheter planerar att förvärva nya fastigheter under perioden 2024-2027. Stiftelsen Bodenbo planerar att nyproducera omkring 150 lägenheter samt att rotrenovering. Övriga bolag budgeterar för olika underhållsinvesteringar.

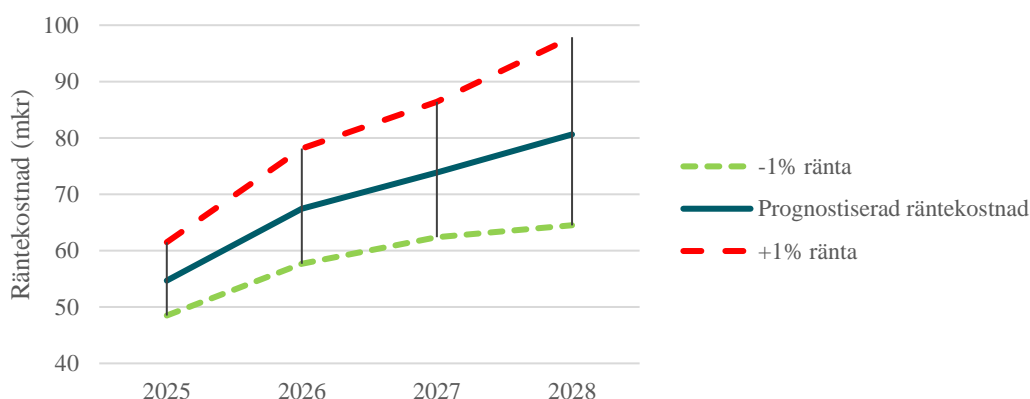
I och med de planerade investeringarna i fastigheter beräknar Stiftelsen Bodenbo en upplåning på 280 mkr under 2024 och 2025 vilket utgör huvuddelen av den planerade upplåningen för bolagen och stiftelsen. Bodens energi planerar för mindre amorteringar. Bodens kommunföretag planerar en upplåning om 55 mkr för 2024 detta då bolaget idag nyttjar hela sin interna checkkredit nuvarande räntemarknad gör att ett lån blir mindre kostsamt än att nyttja checkkrediten. Restproduktbearbetning i Boden AB planerar också för upplåning om totalt 30 mkr kopplat till investeringar i anläggningen på brännkläppen.

Känslighetsanalys av finansiella risker

Låneskuld och Ränterisk - Ökande skuldsättning till följd av höga investeringsbehov och svaga resultat innebär ökad känslighet för ränteförändringar. En högre räntekostnad innebär också undanträngningseffekter och minskar tillgängliga resurser för annan verksamhet. Nuvarande prognos och denna plan medför att låneskulden kommer att överstiga kommunens totala intäkter för skatt och utjämnning.

En allt för hög låneskuld kommer medföra krav på höga resultatnivåer i framtiden, för att få utrymme att dels reinvestera i redan anskaffade tillgångar, dels kunna nyinvestera men också kunna amortera av låneskulden. Baserat på bedömd upplåningsnivå för planperioden ger 1% ränteförändringar utslag i enlighet med diagrammet nedan.

Vid utgången av planperioden kommer en 1% ränteskillnad, innebära ändrade räntekostnader om ca 12 mkr.

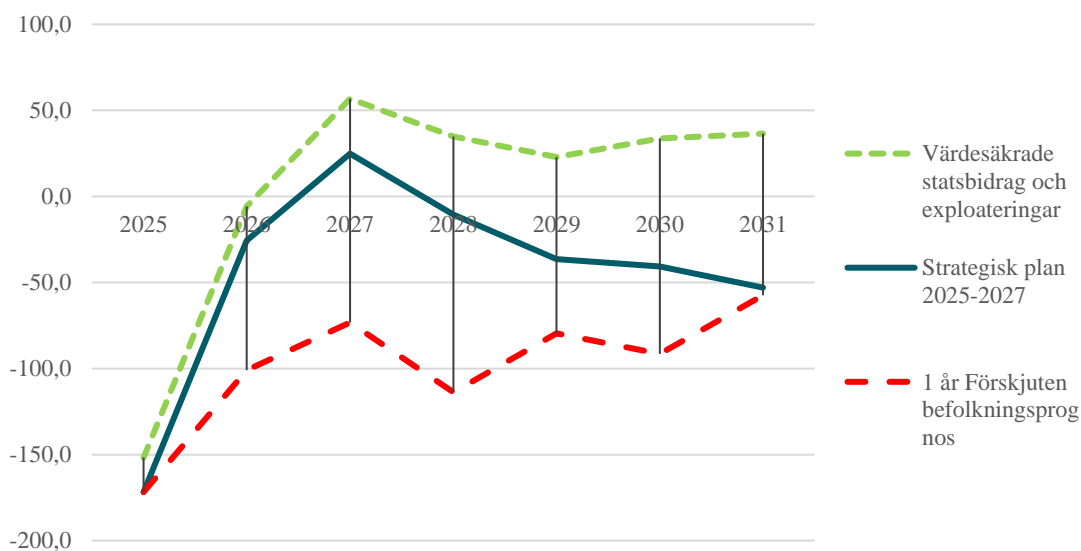
Utebliven befolkningstillväxt och Bostadsbrist – Nuvarande befolkningsprognos förutsätter att bostadsbeståndet kommer öka. Då bostadsmarknaden är en nyckelfaktor till en ökad inflyttning, blir bostadsbrist en riskfaktor att beaktas. Då inflation och räntor medfört ett mindre gynnsamt läge för investerare finns risker att planerade byggnationer skjuts i tid. Samtidigt som kommunen måste arbeta för att stimulera inflyttning och bostadsbyggande för att nå den planerade befolkningstillväxten. Då de ekonomiska resurserna är begränsade medför detta att prioriteringar och en effektiv verksamhet blir viktiga faktorer för framgång.

Då kommunens befolkningsprognos ligger till grund för de budgeterade skatteintäkterna, kommer avsteg från den innebära budgetavvikelser. Skatt och utjämning är kommunens huvudsakliga intäktskälla, intäktsnivån påverkas av skattesatsen och skatteunderlaget, i enlighet med nedanstående:

- Ändrad skattesats med 1 kr motsvarar ca 76,5 mkr
- Ändrat skatteunderlag +/- 1% motsvarar ca 17 mkr
- Befolkningsförändring +/- 100 invånare motsvarar 7,5 mkr

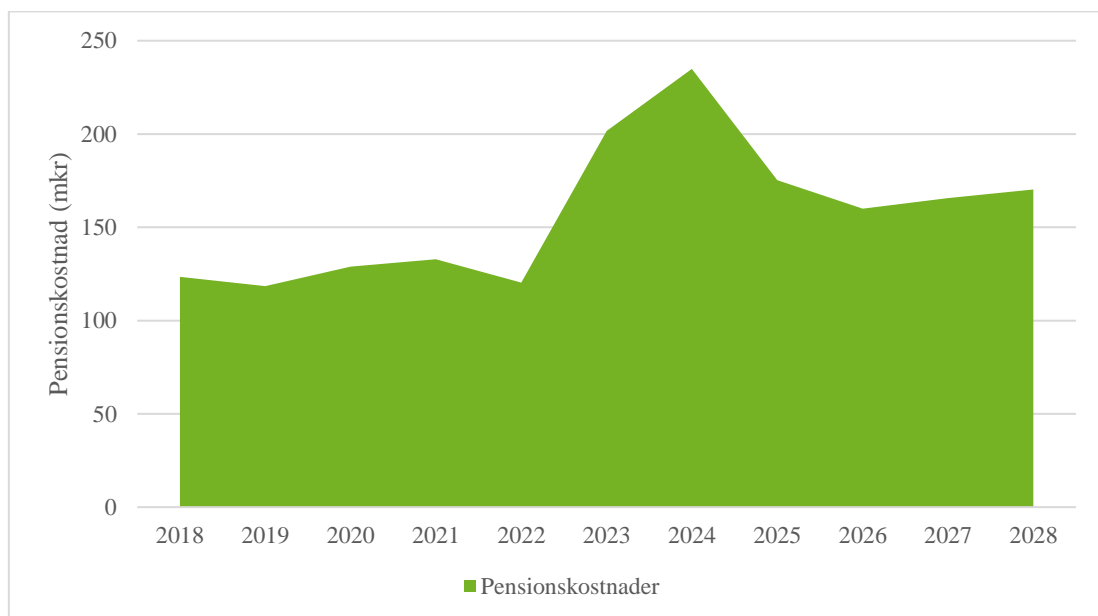
Grafen nedan visar hur resultatet kan variera utifrån tre olika scenarion:

- Enligt plan
- Med värdesäkrade generella statsbidrag, dvs att de generella statsbidragen kommer höjas i enlighet med den historiska trenden. De generella statsbidragen kommer troligen att justeras. I detta scenario är det också inräknat exploaterings vinster om 20 mkr årligen. Kommunen har kommande exploateringar av industrimark dels finns mark kvar på Boden Industrial Park, dels finns mark i området kring Boden Clean Tech Center och även andra potentiella exploateringar. Det är sannolikt att tro att det kommer finnas möjligheter för kommunen att göra exploaterings vinster framgent.
- Ett scenario med en ett årig förskjutning av befolkningstillväxten. Det finns en risk att befolkningstillväxten uteblir helt eller delvis, men dessa scenarion kommer innebära att omprioriteringar kommer måste göras i kommunens drifts- och investeringsbudget. Men vid en ettårig förskjutning kommer det att vara svårt att förändra kostnaderna nämnvärt varpå detta scenario ger en trovärdig bild.

Kostnadsökningar- Kommunens kostnader och intäkter i strategisk plan utgår från antaganden om lön- och prisutveckling.

- Förändringar i löneantaganden +/- 1% motsvarar 16 mkr
- Förändringar i antaganden om pris +/- 1% motsvarar 10 mkr
- En stor del av kommunens kostnader kan härledas till pensioner (vilket illustreras av grafen nedan) och vid förändrad diskonteringsränta förändras kostnaderna (vid sänkt ränta ökar kostnaderna och vice versa vid en sänkning). Om en fullfonderingsmodell införs skulle effekten vara ännu större. Förändrad ränta +/- 1 % motsvarar 48,9 mkr (baserat på prognostiserad avsättning 2024)

Utredningar som kan påverka Boden

Översyn av utjämningsystemet

En parlamentarisk utredning arbetar med att se över samtliga delar av utjämningsystemet inklusive LSS-utjämnningen. Syftet är att säkerställa att den kommunalekonomiska utjämnningen ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service, trots skillnader i skattekraft och strukturella förutsättningar. Utredningen ska även överväga om det finns riktade statsbidrag som kan inordnas i det generella. Utredningstiden har förlängts från maj till början av juli i år. Tidigare översyner har resulterat i stora förändringar för kommunens ekonomi.

Goda möjligheter till ökat välstånd

Produktivitetskommissionen har i uppdrag att analysera vilka faktorer som påverkar produktivitetstillväxten, identifierar hinder mot och möjligheter till att höja produktivitetstillväxten i Sverige, samt lämna förslag för att höja produktivitetstillväxten i både näringslivet och offentlig sektor. I det delbetänkande som lämnats över från kommissionen i april 2024 finns förslag för att höja produktiviteten i svensk ekonomi med åtgärder inom ett antal områden där bostäder och byggande, tillståndsprocesser, transportinfrastruktur, utbildningsväsendet och skatter berör kommuner och regioner. Sveriges kommuner och regioner (SKR) anser att många åtgärder är nödvändiga och rimliga, men i vissa fall felriktade. Det gäller bland annat förslaget till ökat bostadsbyggande där SKR bedömer att förslaget om att avskaffa det kommunala planmonopolet inte kommer att bidra i tillräcklig utsträckning, utan att förslaget från statens samordnare Peter Larsson om statliga kreditgarantier borde få betydligt snabbare effekt. Uppdraget slutredovisas senast den 1 oktober 2025.

Ekonomiska styrmedel för omställning till en cirkulär ekonomi

En kommitté utreder inom vilka områden och på vilka sätt ekonomiska styrmedel kan användas för att främja omställningen till en cirkulär ekonomi. Utredningen ska inrikta sig på områden med en betydande miljö- och klimatpåverkan, där styrmedel på ett betydande och samhällsekonomiskt effektivt sätt kan främja en sådan omställning. Utredningstiden har förlängts och uppdraget ska redovisas senast 30 september 2024.

Ekonomiska rapporter

Prognosen för helåret 2024 avser delårsrapport per april

Resultatbudget/-plan

Mkr		Bokslut	Prognos	Budget	Plan	Plan
		2023	2024	2025	2026	2027
Verksamhetens intäkter		661,6	759,9	670,5	683,2	696,9
Verksamhetens kostnader	Not 3	-2 765,3	-2 861,5	-2 919,4	-2 918,5	-3 003,2
Av- och nedskrivningar		-115,4	-130,0	-141,2	-151,2	-161,2
Verksamhetens nettokostnader		-2 219,0	-2 231,6	-2 390,1	-2 386,5	-2 467,5
Skatteintäkter	Not 4	1 611,5	1 648,5	1 729,5	1 800,9	1 873,2
Generella statsbidrag och utjämning	Not 4	531,8	557,0	546,8	623,9	692,9
Verksamhetens resultat		-75,7	-26,1	-113,8	38,4	98,5
Finansiella intäkter	Not 5	23,9	14,9	11,5	11,7	11,1
Finansiella kostnader	Not 5	-43,3	-70,4	-69,5	-75,8	-84,7
Resultat efter finansiella poster		-95,1	-81,6	-171,8	-25,7	24,9
Extraordinära poster						
Årets resultat	Not 6	-95,1	-81,6	-171,8	-25,7	24,9

Kassaflödesbudget/-plan

Mkr		Bokslut	Prognos	Budget	Plan	Plan
		2023	2024	2025	2026	2027
Löpande verksamhet						
Årets resultat		-95,1	-81,6	-171,8	-25,7	24,9
Justeringsposter	Not 7	186,8	205,4	160,0	153,5	164,7
<i>förändring av rörelsekapital</i>		91,7	123,8	-11,8	127,8	189,5
Ökning (+) minskning (-) korfristiga skulder		17,6	44,9	0,0		
Kassaflöde från löpande verksamhet		109,3	168,8	-11,8	127,8	189,5
Investeringsverksamhet						
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-2,5				
Investering i materiella anläggningstillgångar*		-448,4	-768,5	-643,0	-813,9	-525,1
Bidrag till materiella anläggningstillgångar		14,2				
Prognos ej nyttjad investeringsbudget			153,7	128,6	162,8	105,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		6,3	5,0	30,0	30,0	30,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-2,5				
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,0				
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-432,8	-609,8	-484,4	-621,2	-390,1
Finansieringsverksamhet						
Nyupptagna lån		650,0	555,0	495,0	495,0	200,0
Amortering av lån		-310,0	-100,0			
Amortering av skulder för finansiell leasing		-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Ökning av långfristiga fordringar						
Minskning av långfristiga fordringar						
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		339,1	454,1	494,1	494,1	199,1
Förändring av likvida medel		15,6	13,1	-2,1	0,7	-1,5
Likvida medel vid årets slut		295,3	308,3	306,2	306,9	305,5
varav kommunen		139,9	153,0	150,9	151,6	150,1

Balansbudget/-plan

Mkr		Bokslut	Prognos	Budget	Plan	Plan
		2023	2024	2025	2026	2027
Tillgångar						
Anläggningstillgångar		2 731,7	3 211,5	3 554,7	4 024,6	4 253,5
Omsättningstillgångar	Not 8	711,8	679,9	677,7	678,5	677,0
Summa tillgångar		3 443,5	3 891,4	4 232,4	4 703,1	4 930,5
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital						
Ingående eget kapital		1 373,4	1 278,3	1 196,7	1 024,9	999,2
Årets resultat		-95,1	-81,6	-171,8	-25,7	24,9
Summa eget kapital	Not 9	1 278,3	1 196,7	1 024,9	999,2	1 024,1
Avsättningar						
Avsättning för pensioner		271,9	347,3	366,2	368,4	371,9
Övriga avsättningar		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar	Not 10	271,9	347,3	366,2	368,4	371,9
Skulder						
Långfristiga skulder	Not 11	1 199,4	1 653,5	2 147,6	2 641,7	2 840,7
Kortfristiga skulder		693,8	693,8	693,8	693,8	693,8
Summa skulder		1 893,3	2 347,3	2 841,4	3 335,5	3 534,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		3 443,5	3 891,4	4 232,4	4 703,1	4 930,5
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförbindelser	Not 12	662,3	671,0	650,5	621,5	594,6
Borgensförbindelser	Not 13	1 910,5	2 124,0	2 241,5	2 241,5	2 261,5
Operationella leasingavtal	Not 14	796,8	792,1	787,8	776,7	772,7
Övriga ansvarsförbindelser		0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Not 1 Löne- och prisantaganden

	2025	2026	2027
Personalkostnader	3,3%	3,3%	3,3%
Intäkter, varor och tjänster	1,6%	1,9%	2,0%
Köp av verksamhet	2,9%	2,9%	2,9%
Internränta	2,5%	2,5%	2,5%
Interna hyror	1,2%	1,3%	1,4%
Lokalvård/verksamhetservice	1,8%	2,1%	2,2%

Antagandet av lönekostnadsutvecklingen samt intäkts- och kostnadsutvecklingen motsvarar Sveriges kommuner och regioners bedömning från april 2024 över hur timlöner och konsumentprisindex kommer att utvecklas. Motsvarande bedömning ligger till grund för kommunens intäktssida, d v s tillgängliga resurser i form av skatte- och statsbidragsintäkter. Kostnaderna för löneökningar budgeteras i en central pott. Efter att förhandlingarna är klara fördelas budget ut till nämnderna. Personalomkostnadspåslaget beräknas preliminärt att höjas från 45,82 % till 41,39 % år 2025. Uppräkningsfaktorer för köp av verksamhet, interna hyror samt lokalvård och verksamhets-service bygger på ovan angivna löne- och prisantaganden. När det gäller köp av verksamhet antas personalkostnader utgöra 70 % och övriga kostnader 30 %.

Internräntan uppgår till 2,5 % för 2024, vilket är en oförändrat jämfört med föregående år. Internräntan syftar till att visa genomsnittlig finansieringskostnad för aktiverade investeringar under hela deras livslängd. Sveriges kommuner och regioner beräknar den interna räntan utifrån sektorns egna upplåningskostnader.

Not 2 Potter för oförutsedda utgifter

Mkr	2025	2026	2027
Kommunfullmäktiges pott	0,5	0,5	0,5
Kommunstyrelsens pott	0,2	0,2	0,2
EU-projekt	0,8	1,2	1,2

Efter medfinansiering av redan beslutade EU-projekt återstår 0,8 mkr för 2025 och ca 1,2 vardera åren 2026 till 2027.

Not 3 Pensioner

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Förändring av pensionsavsättning exkl ränta	-54,5	-47,5	-4,3	5,8	7,0
Avgiftsbestämd pension	-88,6	-96,0	-94,5	-96,8	-101,6
Pensionsutbetalningar	-57,6	-62,8	-61,8	-60,8	-60,5
Försäkringsavgifter	-0,9	-0,7	-0,1	-0,1	-0,1
Summa	-201,6	-206,9	-160,7	-152,0	-155,1

Not 4 Skatteintäkter, generella bidrag & utjämning

Mkr	Bokslut	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026	2027
Preliminär kommunalskatt	1 582,1	1 650,4	1 729,5	1 800,9	1 873,2
Prognos slutavräkning, innevarande år	22,1	-2,4	0,0		
Korrigerig slutavräkning, föregående år	7,3	0,6			
Summa skatteintäkter	1 611,5	1 648,5	1 729,5	1 800,9	1 873,2
Inkomstutjämning	290,0	287,0	295,9	373,0	461,8
Strukturbidrag	65,0	64,7	64,7	67,0	70,0
LSS-utjämning	84,0	85,3	84,8	87,8	91,7
Fastighetsavgift	70,6	78,4	80,3	80,3	80,3
Regleringsavgift/bidrag	65,5	85,4	66,7	60,4	52,4
Kostnadsutjämningsavgift	-68,6	-57,4	-45,6	-44,7	-63,4
Införandebidrag	0,0	0,0			
Generella bidrag från staten	25,3	13,6			
Summa generella bidrag och utjämning	531,8	557,0	546,8	623,9	692,9
Summa	2 143,3	2 205,5	2 276,3	2 424,8	2 566,0

Not 5 Finansiella intäkter och kostnader

Mkr	Bokslut	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026	2027
Utdelning på aktier och andelar	0,0	1,2	0,8	1,0	1,0
Räntor likvida medel	3,3	3,8	3,5	3,5	2,9
Borgensavgifter	6,4	6,4	7,0	7,0	7,0
Vinst vid avyttring av finansiella tillgångar	8,5				
Orealiserad värdestegring på finansiella tillgångar	5,5				
Övriga finansiella intäkter	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa finansiella intäkter	23,9	11,6	11,5	11,7	11,1
Ränta upplåning	-22,1	-42,4	-54,7	-67,4	-73,9
Ränta avsättning pensioner	-16,9	-28,0	-14,5	-8,0	-10,5
Förlust vid avyttring av finansiella tillgångar	0,0				
Orealiserad värdeminskning finansiella tillgångar	0,0				
Övriga finansiella kostnader	-4,3	-0,1	-0,4	-0,4	-0,4
Summa finansiella kostnader	-43,3	-70,4	-69,5	-75,8	-84,7
Summa	-19,4	-58,8	-58,0	-64,0	-73,6

Not 6 Årets resultat

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Årets resultat	-95,1	-81,6	-171,8	-25,7	24,9
Avgår vinster vid avyttring av tillgångar	-4,7	-0,5			
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-1,3	-3,3			
Återför orealiserade vinster/förluster värdepapper	-2,1				
Årets resultat efter balanskravsjustering	-103,2	-85,4	-171,8	-25,7	24,9
Avsättning till resultatutjämningsreserv	0,0				
Nyttjande av resultatutjämningsreserv	79,0	36,2	0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	-24,1	-49,2	-171,8	-25,7	24,9
Nyttjande av pensionsreserv	24,1	0,0	0,0		
Årets balanskravsresultat*	0,0	-49,2	-171,8	-25,7	24,9

* Avsikten är att fortsätta arbetet med att stärka resultatet ytterligare samt återropa samhällsomställningen som synnerligt skäl

Not 7 Justeringsposter

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Av- och nedskrivningar	115,4	130,0	141,2	151,2	161,2
Avsättningar exkl utbetalningar	66,8	84,9	29,2	13,3	14,7
Utbetalningar från avsättning	-9,0	-9,5	-10,4	-11,1	-11,2
Poster som redovisas i annan sektion	7,1				
Utrangeringar	6,5				
Övriga justeringar					
Summa justeringar	186,8	205,4	160,0	153,5	164,7

Not 8 Omsättningstillgångar

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Likvida medel	295,3	308,3	306,2	306,9	305,5
Övriga omsättningstillgångar	416,5	371,6	371,6	371,6	371,6
Summa omsättningstillgångar	711,8	679,9	677,7	678,5	677,0

Not 9 Eget kapital

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Årets resultat	-95,1	-81,6	-171,8	-25,7	24,9
Resultatutjämningsreserv	36,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt eget kapital	1 337,3	1 278,3	1 196,7	1 024,9	999,2
Summa eget kapital	1 278,3	1 196,7	1 024,9	999,2	1 024,1
varav avsatt till pensionsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Not 10 Avsättning

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Visstidspension	6,3	7,9	8,5	8,8	9,6
Förmånsbestämd pension	188,1	253,9	269,8	272,8	273,4
Ålderspension	22,8	16,5	15,7	14,6	16,1
Pension till efterlevande	1,6	1,1	0,7	0,3	0,2
Summa pensioner	218,8	279,5	294,7	296,5	299,3
Löneskatt 24,26 %	53,1	67,8	71,5	71,9	72,6
Summa pensionsavsättning	271,9	347,3	366,2	368,4	371,9
Aktualiseringsgrad	97%	97%	97%	97%	97%

Not 11 Långfristiga skulder

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Ingående låneskuld	720,0	1 060,0	1 515,0	2 010,0	2 505,0
Nyupplåning under året	650,0	555,0	495,0	495,0	200,0
Årets amorteringar	-310,0	-100,0			
Summa låneskuld varav långfristig skuld	1 060,0	1 515,0	2 010,0	2 505,0	2 705,0
650,0					
Anläggningsavgifter/investeringsbidrag	112,3	112,3	112,3	112,3	112,3
Långfristig leasingkulld	27,1	26,2	25,2	24,3	23,4
Summa långfristiga skulder	1 199	1 653,5	2 147,6	2 642	2 841

Not 12 Pensionsförbindelser

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intjänad pensionsrätt 97-12-31	430,5	432,4	424,3	410,4	396,8
Särskild avtals-/ålderspension	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
PA-KL och äldre utfästelser	82,6	89,0	82,1	74,1	67,1
Efterlevandepensioner	4,5	3,9	2,8	2,0	1,5
Livränta	14,3	14,7	14,3	13,7	13,2
Visstidspension	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa pensioner	533,0	540,0	523,5	500,2	478,5
Löneskatt	129,3	131,0	127,0	121,3	116,1
Summa	662,3	671,0	650,5	621,5	594,6
Aktualiseringsgrad	97%	97%	97%	97%	97%

Not 13 Borgensförbindelser

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunägda företag					
Bodens Kommunföretag AB	400,0	455,0	455,0	455,0	455,0
Bodens Energi AB	633,5	613,5	613,0	603,0	603,0
Stiftelsen Bodenbo	407,6	576,1	686,1	686,1	686,1
Bodens Utveckling AB	53,9	51,9	51,9	51,9	51,9
Boden Business Park AB	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Boden Business Park Fastighets AB	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Boden Science Park Fastighets AB	204,6	199,6	199,6	199,6	199,6
Bodens Näringsfastigheter AB	150,0	150,0	158,0	158,0	158,0
Restproduktbearbetning i Boden AB	0,0	17,0	17,0	27,0	47,0
Egnahem och småhus med bostadsrätt					
Bostadsrättsföreningar	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0
Bostadsfinansiering småhus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	1 910,5	2 124,0	2 241,5	2 241,5	2 261,5

Not 14 Operationella leasingavtal

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Framtida hyresavgifter fastigheter					
- som förfaller inom ett år	60,4	58,9	57,4	55,9	54,4
- som förfaller inom ett till fem år	218,6	217,1	215,6	214,1	212,6
- som förfaller senare än fem år	507,2	505,7	504,2	502,7	501,2
Summa fastigheter	786,2	781,7	777,2	772,7	768,2
Framtida leasing/hyresavgifter maskiner och inventarier					
- som förfaller inom ett år	6,1	6,0	5,8	1,7	1,5
- som förfaller inom ett till fem år	4,5	4,4	4,7	2,3	3,0
- som förfaller senare än fem år					
Summa maskiner och inventarier	10,6	10,3	10,6	4,0	4,5
Summa	796,8	792,1	787,8	776,7	772,7

Driftbudget-/plan

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Arbetsmarknad- & utbildningsnämnd	820,6	869,6	861,0	846,0	864,5
Kommunstyrelse	180,0	201,4	199,5	189,9	190,6
Kultur-, fritids- & ungdomsnämnd	90,6	100,1	96,7	95,3	96,2
Miljö- & byggnämnd	6,7	7,8	10,6	10,2	10,1
Revision	2,1	2,5	2,5	2,5	2,7
Samhällsbyggnadsnämnd	189,3	196,2	219,9	225,4	239,8
Socialnämnd	930,1	932,3	916,8	901,8	903,6
Överförmyndarnämnd	6,2	6,8	6,4	6,5	6,5
Summa nämnder/styrelser	2 225,6	2 316,6	2 313,4	2 277,5	2 313,9
Ks - finansiering	-2 130,5	-2 235,0	-2 141,6	-2 251,8	-2 338,7
Summa driftbudget	-95,1	-81,6	-171,8	-25,7	24,9

Investeringsbudget-/plan

Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Arbetsmarknads- & utbildningsnämnd	13,9	14,2	5,0	5,0	14,8
Kommunstyrelse	48,8	45,1	27,3	32,3	26,2
Kultur-, fritids- & ungdomsnämnd	11,0	12,9	7,0	13,5	1,0
Samhällsbyggnadsnämnd	358,8	686,9	594,2	759,1	461,1
Socialnämnd	4,1	9,4	9,5	4,0	22,0
Summa investeringsbudget	436,6	768,5	643,0	813,9	525,1
varav skattefinansierad verksamhet	358,6	715,6	419,7	497,4	369,3
varav taxefinansierad verksamhet	78,0	52,8	223,3	316,5	155,8
Reinvesteringar					
Arbetsmarknads- & utbildningsnämnd			5,0	5,0	5,0
Kommunstyrelse			14,3	18,3	15,3
Kultur-, fritids- & ungdomsnämnd			2,0	13,5	1,0
Samhällsbyggnadsnämnd			110,2	151,3	180,4
Socialnämnd			6,5	4,0	1,0
Summa reinvesteringar			138,0	192,1	202,7
Nyinvesteringar					
Arbetsmarknads- & utbildningsnämnd			0,0	0,0	9,8
Kommunstyrelse			13,0	14,0	10,9
Kultur-, fritids- & ungdomsnämnd			5,0	0,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnd			484,0	607,8	280,7
Socialnämnd			3,0	0,0	21,0
Summa nyinvesteringar			505,0	621,8	322,4

Särskilda uppföljningar

Kvalitetsuppföljning till fullmäktige

Nedanstående kvalitetsuppföljningar till kommunfullmäktige ska utgå från de mål och inriktningar fullmäktige fastställt men även från det som är reglerat i lagar och föreskrifter. Uppföljningen ska avgränsas så att den fångar väsentligheter utan att för den skull bli allt för omfattande och resurskrävande.

Vad ska följas upp	Redovisning	Ansvarig
ROSY – underhållsbehov gator och vägar	Kf i april 2025	Samhällsbyggnadsnämnden
Utvärdering av de rekryteringsaktiviteter som överförmyndarnämnden avser att starta upp	Kf i maj 2025	Överförmyndarnämnden
Nämndens ordinarie kvalitetsberättelse, patientsäkerhetsberättelse, verksamhetsuppföljning med fokus på förbättringsarbeten som sker ute i verksamheten	Kf i oktober 2025	Socialnämnden
Uppföljning av implementeringen av den nya, särskilda boendeformen boståndsbedömt trygghetsboende	Kf i oktober 2025	Socialnämnden
Uppföljning av Central mottagning av nyanlända, CMN	Kf i november 2025	Arbetsmarknads- och utbildningsnämnden
Uppföljning av nämndens tillsyn av livsmedelskontrollen med anledning av förändrad lagstiftning samt pågående samhällomställning	Kf i november 2025	Miljö- och byggnämnden
Utvärdering av föreningars och medborgares upplevelse vid bokning av lokal- och halltider	Kf i december 2025	Kultur-, fritid och ungdomsnämnden
Uppföljning av medicinska kontroller inom företagshälsan	Kf i december 2025	Kommunstyrelsen

Planerings- och beslutsunderlag

Befolkning

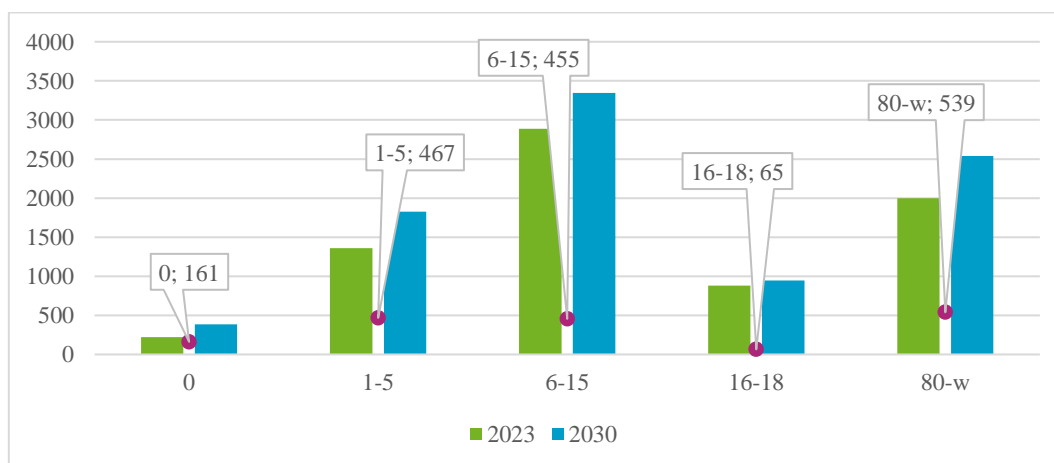
Inför arbetet med den nya strategiska planen har en ny preliminär befolkningsprognos tagits fram. Prognosen grundar sig på den samhällsomställning och etablering som kommunen står inför samt innehåller antaganden om tillväxt och bättre möjligheter till arbete och bostäder. Stor del av prognosen grundar sig i de anställningsprognoser som H2 Green Steel presenterat. Prognosen förutsätter också att det blir en hög nybyggnation av bostäder.

Befolkningsprognosen har justerats på flera parametrar. Måltalen är borttagna vilket medför att prognosen blir mer objektiv. En uppdaterad anställningsprognos från H2 Green Steel har medfört att direkta och indirekta anställningar har skjutits fram i tiden vilket påverkar tillväxten i prognosen de närmaste åren, framförallt för 2024, 2025 och 2026. Prognosen är också justerad med nya antaganden om inflyttningsmönster, vilka är influerade av det inflyttningsmönster som Skellefteå kommun har haft. Detta påverkar åldersfördelningen i prognosen.

I prognosen antas en invandring på en väsentligt lägre nivå än åren innan. I huvudsak förutsätts en ökad inrikes inflyttning och minskad utflyttning

År	SP 2024-2026			Senaste prognos			Förändrad skatt och utjämning (mkr)
	Folkmängd	Förändring årlig	Förändring ack	Folkmängd	Förändring årlig	Förändring ack	
2022	28 050			28 050			
2023	28 200	150	150	27 944	-106	-106	-19
2024	30 000	1 800	1 950	27 956	12	-94	-161
2025	31 000	1 000	2 950	28 960	1 004	910	-165
2026	31 300	300	3 250	30 239	1 279	2 189	-63
2027	31 700	400	3 650	31 085	846	3 035	-40
2028	32 150	450	4 100	31 768	683	3 718	-34
2029	32 500	350	4 450	32 414	646	4 364	-8
2030	33 000	500	4 950	32 716	302	4 666	-26

Den prognostiserade befolkningsökningen i de ålderskategorierna som har störst påverkan på de kommunala kostnaderna illustreras i diagrammet nedan:

Skatt och utjämning

Av nedanstående tabell framgår olika bedömares senaste syn på skatteunderlagets utveckling:

Prognos	2022	2023	2024	2025	2026	2027
SKR, aktuell	5,8	5,1	2,9	4,8	4,1	4,0
SKR, föregående	5,8	5,1	2,7	4,9	4,2	4,0
Regeringen, april*	5,8	4,5	3,7	4,7	5,0	5,1
ESV, mars	5,8	4,6	3,7	4,4	4,4	4,7
Akkumulerat						
SKR, aktuell	0,0	5,1	8,1	13,2	17,9	22,6
SKR, föregående	0,0	5,1	7,9	13,2	17,9	22,6
Regeringen, april*	0,0	4,5	8,4	13,5	19,1	25,2
ESV, mars	0,0	4,6	8,5	13,3	18,3	23,9

*Regeringens siffror avser prognosen i vårpropositionen för 2024. Uppräknings-faktorerna för 2023 och 2024 fastställdes i september 2023 i förordning SFS 2023:551. För 2023 är ökningen 4,6 procent och för 2024 är den 3,3 procent.

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen samt Sveriges kommuner och regioner

Sveriges kommuner och regioner innehåller högre antaganden om sociala ersättningar under hela prognosperioden än vad regeringen har i sin prognos. Bedömningarna av lönesumman är dock likartade. Ekonomistyrningsverkets prognos är också en starkare utveckling av lönesumman och skatteunderlaget. Ekonomistyrningsverket prognostiserar också en högre utveckling av sociala ersättningar.

Intäkterna i strategisk plan bygger på Sveriges kommuner och regioners aktuella prognos från april 2024 med hänsyn till kommunens egen befolkningsprognos där kommunens invånarantal förväntas öka till 32 716 invånare år 2030. Beräkningarna av intäkterna i strategisk plan bygger på en oförändrad skattesats på 22,60 %. Det tidigare antagande om att medel-skattekräften kommer stiga och minska kommunens inkomstutjämningsbidrag med ca 25 mkr har förskjutits från 2026 till 2027. Detta med anledning av förskjutningen av befolkningsprognosen.

Resurser och resursfördelning

Driftramar

I den strategiska planen får styrelser och nämnder sina ekonomiska driftramar för åren 2025-2027. Dessa utgår från aktuell budget 2024 uppräknad med den antagna löne- och prisutvecklingen enligt not 1. Ramen justeras därefter med särskilda beslut i strategisk plan eller via särskilda ärenden som beslutats av kommunfullmäktige.

Vid tilldelningen av resurser till nämnderna utgörs beslutsunderlagen av nämndernas egna budgetförutsättningar, förändringar i demografi samt den egna kostnaden jämfört med standardkostnaden i kostnadsutjämningsystemet. En demografimodell infördes 2019 som

komplement till resursfördelningsmodellen. Den avser delar av utbildningsnämndens samt socialnämndens verksamheter. Bägge nämnderna erhåller kompensation för demografi. Vid en avstämning mot modellen är arbetsmarknads- och utbildningsnämnden överkompenserad på grund av en utbyggnad av framförallt förskola i förtid för att möta den förväntade befolkningstillväxten. Socialnämnden är också något överkompenserad, men med uppdrag att sänka sin nettokostnadsavvikelse.

Investeringsramar

I den strategiska planen fastställer kommunfullmäktige en investeringsram för ny- och reinvesteringar samt en total ram för taxefinansierad verksamhet. Nämnd/styrelse prioriterar själv vilka reinvesteringar som ska genomföras inom tilldelad ram. Driftkostnaderna för dessa ska finansieras inom avskrivningsutrymmet även om vissa undantag görs.

Investeringar i fastigheter och lokaler anvisas enligt riktlinjerna för internhyressystemet direkt till samhällsbyggnadsnämnden som utför dessa. Investeringar i taxefinansierade verksamheter finansieras helt med avgifter.

Förändringar jämfört med tidigare plan

I jämförelse med Strategisk plan 2024-2026 har resultatet justerats enligt nedan:

Mkr	2025	2026	2027
Årets resultat i strategisk plan 2024-2026	-59,9	87,7	18,3
Beslutade ramjusteringar av fullmäktige	-16,3	-15,4	-15,1
Skatt och utjämning	-94,0	-115,6	-20,7
Pensioner	-15,4	-6,7	-3,8
Finansiella poster	7,4	6,0	1,3
Omräkning av ramar & finansförvaltningen	-47,6	-50,5	-4,9
Förändring av nämnder/styrelsers ramar 2024-2026	53,9	68,7	49,7
Årets resultat enligt strategisk plan 2025-2027	-171,8	-25,7	24,9

Efter att strategisk plan för 2024-2026 fastställdes har fullmäktige justerat nämndernas drift-ramar enligt finansieringsprincipen i regeringens budgetproposition. Socialnämnden har också bevilja tillskott om 18,4 mkr. Arbetsmarknads- och utbildningsnämndens budget har minskats och omfördelats till socialnämnden kopplat till utvärderingen av samverkan försörjningsstöd vilket medfört förbättrat resultatet med 2,8 mkr. I övrigt har också andra flertalet mindre omfördelningar och justeringar gjorts av budgeten.

Den nya befolkningsprognosen innebar kraftiga förändringar av budgeterade intäkter för skatt och utjämning. Det budgeterade resultatet förändras även med anledning av nya prognoser avseende skatt och utjämning, pensioner, finansiella poster mm. Omräkning av ramar med anledning av aktuell budget 2024 samt nya antaganden om löne- och prisutvecklingen har också påverkan på resultatet.

I nämndernas ramar ingår en neddragning med -1 % 2025 samt ytterligare -3 % från 2026. Därutöver ges vissa tillskott för att möta upp mot behoven som finns inom verksamheterna. Det avser framför allt för kostnader kopplat till demografi samt ökade driftkostnader kopplat till investeringar.

Justering nämnders/styrelsers driftramar

Alla förändringar är i jämförelse med 2024

	2025	2026	2027
Arbetsmarknad & utbildningsnämnden			
Tidigare beslut			
BB § 15/20 Forskarskola		-0,6	-1,1
Kf § 142/21 Budgetpropersonalomkostnadspåläggsition 2022	0,2	0,2	-0,3
Bb § 11/22 Kompetens försörjning, SO		-2,6	-2,6
Bb § 11/22 Driteffekt nyinvesteringar	11,6	22,0	22,0
Bb § 11/22 Arbetskläder		0,7	
Bb § 25/22 Engelskspråkig undervisning SO	2,4	2,5	2,5
Kf § 85/22 Samarbete försörjningsstöd	1,5	1,5	1,5
Bb § 3.10/23 Demografi F-9	13,4	16,7	16,7
Bb § 3.10/23 Kompetensförsörjningsteamet, SO		2,6	2,6
Bb § 3.10/23 Spar 1 + 3 %	-8,2	-32,8	-32,8
Bb § 3.10/23 Driteffekt investeringar	6,2	10,7	12,3
Bb § 3.10/23 Ändrad IT-taxa, trådlöst nätverk	1,3	1,3	1,3
Kf § 10/23 Budgetpropersonalomkostnadspåläggsition 2023	-1,2	0,6	0,6
Kf § 199/23 Budgetpropersonalomkostnadspåläggsition	1,8	0,0	0,0
Kf § 199/23 Budgetpropersonalomkostnadspåläggsitionen 202	-1,6	-0,7	-0,7
Kf § 100/23 Omfördelning TSC	-0,04	-0,04	-0,04
Kf § 102/23 Omfördelning ny IT-taxa	-7,8	-7,8	-7,8
Kf § 34/24 Omfördelning fackliga kostnader	-0,8	-0,8	-0,8
Kf § 63/24 Samverkan försörjningsstöd	-4,5	-4,5	-4,5
Db/23 Löneöversyn 2023, del 1	14,7	14,7	14,7
Db/23 Löneöversyn 2023, del 2	2,0	2,0	2,0
Beslut i strategisk plan 2025-2027			
Bb § 2.9/24 IOP Boden i samverkan	0,8	0,8	0,8
Bb § 2.9/24 Ny prognos demografifillskott	-8,7	-5,3	-5,3
Bb § 2.9/24 Nytt personalomkostnadspålägg	-19,7	-19,7	-19,7
Bb § 2.9/24 Omfördelning trådlöst nät	-0,3	-0,3	-0,3
Bb § 2.9/24 Driteffekt investeringar	-6,0	-25,1	-12,6
Summa	-33,9	-49,7	-37,2
Kommunstyrelsen			
Tidigare beslut			
Bb § 10/21 Trygghets & samordningscentral	-0,4	-0,4	-0,4
Bb § 10/21 SM-veckan	-2,0	-2,0	-2,0
Bb § 15/21 Driteffekt nyinvesteringar	0,2	0,2	0,2
Kf § 142/21 Budgetpropersonalomkostnadspåläggsition 2022	0,01	0,01	0,01
Kf § 162/22 Projekt hållbar hälsa	-0,2	-1,7	-1,7
Bb § 11/22 Tillskott, SO		-9,0	-9,0
Bb § 11/22 Räddningstjänst SO	2,0	2,0	2,0
Bb § 11/22 KF handlingsplan för demokrati	-0,5		-0,5
Bb § 11/22 Driteffekt nyinvesteringar	0,02	0,02	0,02
Bb § 25/22 Bostadsbyggande, SO		2,0	2,0
Bb § 25/22 SM-veckan 2024 till KFU	2,0	2,0	2,0
Bb § 25/22 SM-veckan 2024, Kf:s personalomkostnadspålägg	0,5	0,5	0,5
Bb § 3.10/23 Kompetensförsörjning, SO		0,8	0,8
Bb § 3.10/23 Spar 1 + 3 %	-1,9	-7,5	-7,5
Bb § 3.10/23 Driteffekt investeringar	1,5	3,7	3,8
Bb § 3.10/23 Projektekonom, SO (inräknas mot spar)	0,7	0,7	0,7
Bb § 3.10/23 Ändrad IT-taxa, trådlöst nätverk	-1,6	-1,6	-1,6
Kf § 100/23 Omfördelning TSC	3,7	3,7	3,7
Kf § 102/23 Omfördelning ny IT-taxa	2,8	2,8	2,8
Kf § 8/24 Omfördelning TSC	-0,4	-0,4	-0,4
Kf § 34/24 Omfördelning fackliga kostnader	1,8	1,8	1,8
Db/23 Löneöversyn 2023, del 1	2,7	2,7	2,7
Db/23 Löneöversyn 2023, del 2	1,2	1,2	1,2
Beslut i strategisk plan 2025-2027			
Bb § 2.9/24 Nytt personalomkostnadspålägg	-4,3	-4,3	-4,3
Bb § 2.9/24 Omfördelning trådlöst nät	0,1	0,1	0,1
Summa	-4,2	-4,2	-4,2
Transpersonalomkostnadspålägg	-38,1	-53,9	-41,4

	2025	2026	2027
Transpersonalkostnadspålägg	-38,1	-53,9	-41,4
Kultur-, fritids- och ungdomsnämnden			
Tidigare beslut			
Bb § 15/21 Drifteffekt nyinvesteringar	0,8	0,8	0,8
Bb § 11/22 Framtidens föreningsliv SO		-0,5	-0,5
Bb § 11/22 Drifteffekt nyinvesteringar	-0,7	-0,6	-0,6
Bb § 25/22 SM-vecka 2024	-2,5	-2,5	-2,5
Bb § 25/22 Drifteffekt investeringar	1,5	1,5	1,5
Bb § 3.10/23 Spar 1 + 3 %	-0,9	-3,6	-3,6
Bb § 3.10/23 Drifteffekt investeringar	1,7	2,7	2,7
Bb § 3.10/23 Ändrad IT-taxa, trådlöst nätverk	0,02	0,02	0,02
Kf § 100/23 Omfördelning TSC	-0,07	-0,07	-0,07
Kf § 102/23 Omfördelning ny IT-taxa	0,4	0,4	0,4
Db/23 Löneöversyn 2023, del 1	1,0	1,0	1,0
Db/23 Löneöversyn 2023, del 2	0,5	0,5	0,5
Beslut i strategisk plan 2025-2027			
Bb § 2.9/24 Nytt personalkostnadspålägg	-1,2	-1,2	-1,2
Bb § 2.9/24 Omfördelning trådlöst nät	0,0	0,0	0,0
Bb § 2.9/24 Drifteffekt investeringar	1,4	1,3	1,3
Summa	0,2	0,1	0,1
Miljö- och byggnämnden			
Tidigare beslut			
Bb § 3.10/23 Spar 1 + 3 %	-0,1	-0,4	-0,4
Bb § 3.10/23 Ändrad IT-taxa, trådlöst nätverk	0,01	0,01	0,01
Kf § 100/23 Omfördelning TSC	0,00	0,00	0,00
Kf § 102/23 Omfördelning IT-taxa	0,2	0,2	0,2
Db/23 Löneöversyn 2023, del 1	0,4	0,4	0,4
Db/23 Löneöversyn 2023, del 2	0,02	0,02	0,02
Beslut i strategisk plan 2025-2027			
Bb § 2.9/24 Nytt personalkostnadspålägg	-0,5	-0,5	-0,5
Bb § 2.9/24 Omfördelning trådlöst nät	0,0	0,0	0,0
Summa	-0,5	-0,5	-0,5
Socialnämnden			
Tidigare beslut			
Kf § 142/21 Budgetpropersonalkostnadspåläggsituation 2022	0,01	0,01	0,01
Kf § 85/22 Samarbete försörjningsstöd	-0,4	-0,4	-0,4
Bb § 11/22 Demografi äldreomsorg	7,2	7,2	7,2
Bb § 11/22 Ökade kostnader IFO, SO	1,7	-3,5	-3,5
Bb § 11/22 Drifteffekt nyinvesteringar	0,2	0,2	0,2
Bb § 11/22 Arbetskläder		0,7	
Bb § 25/22 Ökade kostnader IFO, SO	-0,8	0,2	0,2
Kf § 10/23 Budgetpropersonalkostnadspåläggsituation 2023	0,5	-0,1	-0,1
Kf § 48/23 Över- och underskottshantering ÖUF	-13,0		
Bb § 3.10/23 Demografi äo	4,3	13,3	13,3
Bb § 3.10/23 Inget återställande av ÖUF	13,0		
Bb § 3.10/23 Spar 1 + 3 %	-8,5	-34,0	-34,0
Bb § 3.10/23 Ändrad IT-taxa, trådlöst nätverk	0,2	0,2	0,2
Kf § 199/23 Budgetpropersonalkostnadspåläggsituation 2023, korr		-0,6	-0,6
Kf § 199/23 Budgetpropersonalkostnadspåläggsituation 2024	-0,5	-0,01	-0,01
Kf § 100/23 Omfördelning TSC	-1,7	-1,7	-1,7
Kf § 102/23 Omfördelning IT-taxa	3,3	3,3	3,3
Kf § 194/23 Brottsofferjouren IOP	0,3	0,3	
Kf § 8/24 Omfördelning TSC	0,4	0,4	0,4
Kf § 9/24 Extra tillskott	18,4	18,4	18,4
Kf § 34/24 Omfördelning fackliga kostnader	-0,9	-0,9	-0,9
Kf § 63/24 Samverkan försörjningsstöd	1,8	1,8	1,8
DB/23 Löneöversyn 2023, del 1	7,3	7,3	7,3
DB/23 Löneöversyn 2023, del 2	17,5	17,5	17,5
Beslut i strategisk plan 2025-2027			
Bb § 2.9/24 Nytt personalkostnadspålägg	-21,5	-21,5	-21,5
Bb § 2.9/24 Omfördelning trådlöst nät	0,1	0,1	0,1
Bb § 2.9/24 Anpassning nettokostnadsavvikelse	3,6	3,6	0,0
Bb § 2.9/24 Demografitillskott	0,0	0,0	0,6
Bb § 2.9/24 Drifteffekt investeringar	4,3	4,3	4,3
Summa	-13,5	-13,5	-16,5
Transpersonalkostnadspålägg	-51,8	-67,7	-58,3

	2025	2026	2027
Trans personalomkostnadspåläggrt	-51,8	-67,7	-58,3
Överförmyndarnämnden			
Tidigare beslut			
Bb § 9/23 Förlängning tillfällig resurs upphör	-0,3	-0,3	-0,3
Bb § 9/23 Ändrad IT-taxa, trådlöst nätverk	0,00	0,00	0,00
Kf § 102/23 Omfördelning IT-taxa	0,03	0,03	0,03
DB/23 Löneöversyn 2023, del 1	0,1	0,1	0,1
DB/23 Löneöversyn 2023, del 2	0,2	0,2	0,2
Beslut i strategisk plan 2025-2027			
Bb § 2.9/24 Nytt personalomkostnadspålägg	-0,2	-0,2	-0,2
Bb § 2.9/24 Omfördelning trådlöst nät	0,00	0,00	0,00
Bb § 2.9/24 Resursförstärkning	0,1	0,1	0,1
Summa	-0,1	-0,1	-0,1
Samhällsbyggnadsnämnden			
Tidigare beslut			
Kf § 130/22 Exploatering Bostadsomr Unbyn	0,05	0,05	0,05
Bb § 11/22 Bostadsbyggande SO		-6,9	-6,9
Bb § 11/22 Entreprenörsboende SO		-1,4	-1,4
Bb § 11/22 Drifteffekt nyinvesteringar	11,9	11,0	11,0
Bb § 25/22 Bostadsbyggande SO		5,1	5,1
Bb § 30/22 Drifteffekt investeringar	-0,6	-0,6	-0,6
Kf § 10/23 Budgetpropers onalomkostnadspåläggsition 2023	-0,1	-0,1	-0,1
Bb § 3.10/23 Spar 1 + 3 %	-1,9	-7,5	-7,5
Bb § 3.10/23 Drifteffekt investeringar	4,7	15,8	18,4
Bb § 3.10/23 Ändrad IT-taxa, trådlöst nätverk	0,1	0,1	0,1
Kf § 100/23 Omfördelning TSC	-1,8	-1,8	-1,8
Kf § 102/23 Omfördelning IT-taxa	1,1	1,1	1,1
Kf § 165/23 Pilen 6	0,4	0,4	0,4
Kf § 196/23 Ridvägar	0,2	0,2	0,2
Kf § 199/23 Budgetpropersonalomkostnadspåläggsition 2024	0,0	0,0	0,0
Db/23 Löneöversyn 2023, del 1	1,6	1,6	1,6
Db/23 Löneöversyn 2023, del 2	1,0	1,0	1,0
Beslut i strategisk plan 2025-2027			
Bb § 2.9/24 Tillskott kapitaltjänstkostnader reinv	3,6	5,6	8,3
Bb § 2.9/24 Nytt personalomkostnadspålägg	-2,4	-2,4	-2,4
Bb § 2.9/24 Omfördelning trådlöst nät	0,0	0,0	0,0
Bb § 2.9/24 Drifteffekt investeringar	-3,2	-4,1	2,6
Summa	-2,0	-0,9	8,6
Revisionen			
Beslut i strategisk plan 2025-2027			
Revisionens förslag till		0,0	0,1
Summa	0,0	0,0	0,1
TOTALT, mkr	-53,9	-68,7	-49,8